СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза".

Рік XV. Ню Иорк, Четвер, 15-го Серпня 1907. Число 33. Vol. XV. New York, N. Y. Thursday, August 15, 1907. No. 33

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америці.

Розмет за місяць Юлій 1907.

За померших членів, їх жінок і за случаї каліцтва:

Від. 9. Демянович Прокоп, умер 8. Юнія 1907 ..... $1000.00
Від. 13. Стасяк Павло, умер 13. Юнія 1907 .... $1000.00
Від. 1. Дзумбеляк Тимко, умер 6. Юнія 1907 ..... $1000.00
Від. 78. Ковальчик Андрій, умер Юнія 15. 1907 ... $1000.00
Від. 59. Оравский Іван, умер умер 6. Юлія 1907 ..... $1000.00
Від. 55. Біляньский Артемій, умер 9. Юлія 1907 ..... $1000.00
Від. 2. Яцевич Варвара жена Алексія, 21. Юнія 1907 . $400.00
Від. 126. Дух Зузанна, жена Стефана, 15. Юлія 1907 .. $400.00
Від. 93. Тундер Анна, жена Івана, 9. Юлія 1907 ...... $400.00
Від. 14. Гаршаній Антін, за утрату ноги $200.00
Від. 69. Ціх Йосиф, нездібний до праці $100.00
Від. 89. Гатала Гіляр, за утрату зору ока $200.00

Разом $7700.00
Платня головних урядників за Юлій $155.00
Чартери для від. Союза і печатки $168.90
Адміністрація Союза за Юлій $52.17
Друки для Союза $127.87

Весь розхід виносить $8203.94

Розмет платить 7795 членів на ціле посмертне (кождий по 1.01 дол.) і 745 членів на пів посмертного (кождий по 51 цнт.)

Крім того кождий член платить за орґан „Союза" по 10 цент. на Фонд резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі.

Разом платить: член на ціле посмертне $1.15 центів, а на половину посмертного 65 центів.

К. Кирчів, предсідатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим повідомляю інтересованих, що з днем 1-го Августа 1907, устала всяка моральна і матеріяльна звязь між мною а „Свободою" і Банком Руских Іміґрантів.

В виду сего прошу від тепер всі залеглости за передплату, праці, адвертайзментк і другі річи, як також гроші, листи, чеки і моні-ордери для „Свободи" виписувати не на моє імя а лише на адрес:

Swoboda,
184 Hudson St.,
New York, N. Y.

Всіж листи і гроші для Банку Руских Іміґрантів адресувати а чеки і моніордери виписувати лише так:

Ruthenian Immigrant Exchange
181 E. 3d St.,
New York.
Іван Ардан.

УВАГИ ДЛЯ СЕКРЕТАРІВ БРАТСТВ І ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА — І ЧЛЕНІВ.

Увідомляєсь всіх пов. пп. Секретарів що тепер і на будуче, єсли Секретар або Предсідатель відділу, відносить ся листовно до Головних Урядників будь Секретарів, Касієра або Предсідателя в справах братских, то се письмо мусить бути урядове з печатию відділу і точною адресою, сего урядника і імя Братства і місцевість.

На поданях о запомогу по причині каліцтва, невилічимо хорих — о смерти члена, членкині або о смерти жени члена, на таких прозьбах донесенях, мусить бути печать відділу, підписи трех урядників, се є предсідателя, Секретаря і Касієра, день і місяць — рік і місцевість імя братства.

Братства і Відділи обовязані мати свої братскі листи з імепем братства і знаменем Союза і числом відд. В разі смерти члена або жени члена Секретарі мають виповнити всі рубрики „смертного листа" який получать від Головного Фінанс. Секретаря, і відповісти на всі запитаня і сейчас вислати до Гол. Фінанс. Секретаря.

В разі смерти члена де занимають ся похороном урядники братства, не мають права робити надзвичайні кошти без призволеня спадкоємців, се є тих на котрих посмертне єсть записане. В противнім разі такі братства будуть відвічальні за кошти.

Всі тії члени Союза котрим не приходить Свобода, або котрі зміняють місце мешканя, повинні повідомити свого місцевого секретаря, а сей має повідомити редакцію Свободи, подати докладну адресу старого і нового місця — імя братства і число відділу.

Котрим членам не приходить Свобода або котрі зміняють місце мешканя мають повідомити своїх братских секретарів сейчас, а тії повідомляють редакцію Свободи подаючи старий адрес і новий, число відділу і місцевість.

Члени ново приступаючі або члени котрі хотять змінити своє посмертне — мусять ся подати, щоб запис був важний на письмі з своїм власноручним підписом або знаком сьв. креста; устне заявленє, хотяйби було при сьвідках не буде важне.

К. Кирчів,
голов. предсідатель Р. Н. С.

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим повідомляю що слідуючі члени Р. Н. Союза котрі взяли переступні листи, мають ся в протягу сего місяця зголосити до котрих небудь Віддїлів Р. Н. Союза і платити свій розмет; в противнім разі будуть з членів Р. Н. Союза виключені:

3 Від. 142. Чопка Василь Стеф.
3 Від. 96 Дашинич Петро
Губяк Іван
Петрик Іван
3 Від. 53. Каня Петро
Шкварла Тимко
3 Від. 84 Ващак Николай
3 Від. 68. Зубаль Теодор

Повідомляю також що кождий член котрий бере переступний лист повинен найдальше слідуючого місяця зголосити ся з ним до іншого Відділу, єсли того не зробить буде суспендований.

Т. Лабовский,
Головний Рек. Секретар.

В СПРАВІ ЕПИСКОПА ДО ЗАГАЛЬНОЇ ВІДОМОСТИ ВСЕЧ. ДУХОВЕНЬСТВА І П. Т. ДЕЛЕҐАТІВ.

1). Подаєть ся до загальної відомости, що Іх Преосьвященьство о. Сотер Ортиньский 20. с. м. сідають на корабель „Kaiser Wilhelm II." в Бремен, а 27 с. м. віроятно перед полуднем прибудуть до Ню-Йорку.

2). Пять членів з комітету а именно: о. К. Лавришин. о. Й. Чаплиньский, о. І. Яницкий. о. П. Кешеляк, пан К. Кирчів, осібним бовтом виїздуть на встрічу Епископа до шіфи „Kaiser Wilhelm II." і приїдуть разом з Преосьвященним до Гобокен. де цілий Комітет буде очікувати. В комітет той входять слідуючі члени: о. К. Лавришин. о. Н. Стефанович, о. Г. Чопей. о. Й. Чаплиньский. о. І. Яницкий. п. Мих. Бабій, п. Г. Ґеля. п. А. Овсак. О. Г. Чопей гол. Духовний управитель Соєдиненія, п. І. Угрин гол. предс. Соєдиненія, О. Стеф. Макар Дух. управитель Р. Н. Союза. п. Кост. Кирчів, гол. предс. Р. Н. Союза, Т. Обушкевич Дух. управитель Общ. Р. Бр., п. Іван Шмід гол. предс. Общ. Р. Бр., п. П. Жаткович ред. Вістника, п. А. Цурковский ред. Свободи. о. Т. Обушкевич ред. Правди, п. І. Адзіма, п. С. Ядловский і І. Жидик. В імени Комітету привитає на доку Епископа о. Т. Обушкевич.

3). Цілий Комітет по залагодженю формальностей на осібним бовті разом з Преосьвященним поїде на 22-гу улицю до Ню-Йорку, там пересядуть на повози і поїдуть на 20-ту улицю (E. 20-th St.—332 межи 1-2 Ave.) Повози призначені будуть тілько для Комітету.

4). Всі Отці Дух., Делеґати парафій і Брацтв і всі участь брати хотячі очікувати будуть на Преосьвященного в висше сказаній церкві. Упрашає ся Всеч. Отців, аби взяли з собою ревереиду і сьвітлі ризи. Рівнож упрашає ся Всеч. Отців, щоби виставили від себе карту підписану власноручно і заосмотрену печаткою для деляґатів парафій і Брацтв для вільного вступу до Церкви.

5). В Церкві привитає Епископа в дверох Церковних місцевий парох о. Й. Чаплиньский з Духовеньством, почім відправить ся молебен. По молебню привитає Епископа о. Лавришин в імени цілого Духовеньства і Народа Руского.

По промові Преосьвященного відсьпіває цілий нарід враз з Духовеньством Тебе Бога Хвалим і многолітствіє.

6). По полудню точно о год. 5-ій відбуде ся банкет (обід) в честь Єго Преосьвященьства в Netherland Hotel (783 Fifth Av. межи 59 Str., and 5 Ave.) На банкеті кождий має явити ся в чорній одежі (Prinz Albert coat) і в чорнім твердім капелюсі. На банкеті участь возмуть тілько мужчини.

На банкеті тілько урядом Комітету визначені особи будуть промавляти.

Вступ на сей банкет(обід) вільний так Духовним як і Мирянам Делеґатам і неделеґатам за зложенєм 5 долярів за тикет у кас. о. Чопея в Perth Amboy.

7). Упрашає ся Всеч. Отців, щоби на 28-го припадаючий празник Успенія переложити на слідуючу неділю обяснивши се людям, а самі всі як оден явили ся в Ню-Йорку на привитанє Епископа і були присутними до асисти Єго Преосьвященьству в Службі Божій на день Успенія в Церкві Ню-Йорскій.

8). Година приїзду корабля (шіфи) буде оголошена 27-го с. м. рано на дверях Церковних письменно (332 E. 20. St. межи 1—2 Ave.)

Дано в Ню-Йорку дня 12. Августа 1907.

О. К. Лавришин, Clairton, Pa.
предсідатель Комітету.
О. И. Чаплиньский, 332 E. 18. St.
New York, секретар.
О. Г. Чопей, 44 Division St.
Perth Amboy, N. J. касиєр.

КОНЦЕРТ

в честь Єго Преосьвященьства
О. Сотера Ортиньского.

Дня 28-го авг. с. р. в середу в в честь Єго Преосьвященьства О. Сотера Ортиньского уряджує при ласкавій участи найлучших сил сьпівацке Товариство „Ню-Йорский Боян" в получеиню з повною орхестрою величавий концерт під управою свого діріґента п. Мирона Гундича в гали Arlington Hall, ч. 19 St. Marks Place (8 улиця межи 2 а 3 Ave.) з слідуючою програмою:

1). Вступне слово о. Чаплиньский.

2). „Здраствуй Владико" — Кантата на мужеский хор з орхестрою.

3). Деклямація — „В честь Преосьвященного на спомин" вддеклямує п. Михаїл В. Угорчак.

4). „Блажен муж" — псалом на хор мішаний — Бортняньского.

5). Фортепян — виконає п-ні Олена з Констанкевичів Вайсер.

6). „Закувала та сива зазуля" терцет на хор мужеский в супроводі орхестри — Ніщиньского.

7). „Глубоким сном" серенада на сольо сопран в супроводі мішаного хору. Шторха — відсьпіває п-ні Юлія Корецка.

8). „Чом річенько домашная", хор мішаний — Лаврівского.

9). Деклямація „Із за моря", перерібка Щурата віддеклямує п-ні Оліпія Бучацка.

10). „Думи мої" — хор мужеский — І. Воробкевича.

11). Фортепян виконає п-ні Олена з Констанкевичів Вайсер.

12). „Кінчить ся день" октет хору мішаного з оперети „Підгіряне" в супроводі орхестри — Вербіцкого.

Початок точно о год. 8.30 P. M. вечер.

Галя Arlington Hall 8 улиця межи 2 а 3 Ave.

Цїни місць:
а) перші 3 ряди по — — $2.00
б) другі 3 ряди по — — $1.00
в) решта місць в кріслах по $1.00
місця на бальконі по — —$1.00

Всі крісла нумеровані.

Тікети божна дістати в сам день від год. 6 при касі, в дни попередні і почтою у о. Чаплиньского під адресою: Rev. J. Chaplinsky, 332 E. 18-th St. за попереднім надісланєм належитости.

..На сей концерт справді величавий запрашає Боян всіх Всеч. Отців Дух. і Делеґатів, всіх П. Т. Русинів і сьпіволюбних так з Ню-Йорку як і околиці.

ПРОҐРАМА КОНЦЕРТУ З ДЕКЛЯМАЦІЯМИ,

який відбуде ся дня 25. Авґуста с. р. в парохіяльній гали в Мікісракс, Па. заходами сьпівацкого товар. „Боян".

1. Вступне слово — о. Лучечко.

2. Бортняньский: „Вси язици", псалом — відсьп. муж. хор.

3. „Похід Наливайка" — віддекл. п. В. Каськів.

4. Д. Січиньский: „Стоїть гора високая", сольо тен. — п. А. Ґела.

5. „Старі пяниці" — відогр. пп. І. Секула. Е. Бодак, А. Гальчак.

6. „Не ходи Грицю на вечерниці" варянти на фортепян — відогр. п. Стан. Новіцкий.

7. а) „Чом так скрито" б). "Ой морозе" — хор муж.

8. Т. Шевченко: „Сон" — віддек. п. К. Сташків.

9. С. Артемовскій: „Владико неба і землї", молитва, сольо тенорове — з муж. хором і фортеп.

10. М. Вербицкий: „Жаль" — викон. хор муж.

11. Ст. Руданьский: „Подорож до Єрусалима" — віддекл. п. В. Каськів.

12. а) „Крилець б) „Верховино" — хор муж.

13. „Війна жидівска з року 37 Мая" — віддекл. п. Гр. Демида.

14. Шевченко — Нижанковский: „Минули літа молодії", сольо тен. з фортепяном і скрипками — викон. пп. І. Костюк, Ст. Новіцкий, А Швед.

15. Ніжанковский: „Гуляли" — муж. хор.

16. Бортняньский: „Слава во Вишних Богу", псалом на 8 гол. в супроводі форт. — хор муж.

17. „Ще не вмерла Україна" — хор муж.

18. Слово предсід. „Бояна".

Цїни місць: перші 2 ряди 50 цент., решта 35 цнт.

Початок о г. 8. вечер.

Комітет:
А. Ґела, предсідатель,
І. Костюк, управитель хору.
В. Каськів, секретар.

ТОРЖЕСТВЕННЕ

Посьвяченє рускої гр. к. церкви сьв. Михаїла в South Fork, Pa. відбуде ся в понеділок дня 2-го септембра (Labor Day), о годині 10-ій рано. Преосьвящен. С. С. Ортиньский, наш рускоамериканьский Епископ доконає чину посьвяченя; пітсбурский хор під управою п. І. Костюка буде сьпівати підчас торжества. Запращаємо всі рускі брацтва і всіх [illegible] Русинів Американьских. Адресовати до Rev. N. Pidhorecki, P. O. Box 543, South Fork, Pa.

За Раду Церковну
о. Н. Підгорецкий, предс.,
Мих. Булик, секр.,
Мих. Ясенко, касієр.

НА ОБЕЗПЕЧЕНІЕ ИЗДЕРЖЕКЪ ПРИВИТАНІЯ ЕГО ПРЕОСВ. С. СОТ. ОРТИНЬСКОГО НОВѢЙШЕ ЖЕРТВОВАЛИ:

78. О. Киросъ Пиннола парохъ гр. каѳ. Италианцевъ въ New York City $3.00
79. Гднъ Григорій Онишко изъ Harvard, Idaho .... 50 цнт.
80. Гднъ Александеръ Гайдукъ изъ Harvard, Idaho 50 цн.
81. Церковна Громада въ Lansford, Pa $20.00

$24.00
До днесь квитовано $1336.35

Въ едно $1360.35
О. Гавриилъ Г. Чопей.
Кассиръ Комитету.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Серпень.		
15	Ч.	Пер. мощ. Стеф.
16	П.	Іваакія. Дал.
17	С.	7 Отрок в Еф.
18	Н.	8. Евсиґнія
19	П.	Преобр. Госп.
20	В.	Дометія. Пульх.
21	С.	Емілїяна

— **Дня 12-го с. м. точно о годині** 1-ій по полудни з головного офісу „Western Union Telegraph" роздав ся свист на знак, що телеґрафісти розпочинають страйк. В дві годині пізнійші з трох тисяч занятих телеґрафістів лишило ся несповна сотка при роботі. Дирекції обох телеґрафічних компаній, цілком природно, стараають ся ситуацію представити в як найбільше рожевих красках, та кажуть що страйк сей не має ніяких виглядів. Страйкуючі телеґрафісти тимчасом суть зовсім противної гадки і з запалом розпочали борбу. Юнія їх числить в Ню-Йорку 2564 членів.

Дня 12-го с. м. застановило роботу рівнож 350 телеґрафістів в Шікаґо, Ілл.

Телеґрафісти жадають:

1). осьми годинного дня праці

2) 50% підвижки платні

3) Рівна платня жінкам і мущинам

4) Компанії мають достарчити телеґрафістам машин до писаня.

Після наспівших дня 13-го вістий вибухнув в цілий Америці від Пасифіку до Атлянтику ґенеральний страйк усіх телеґрафістів.

— **При E. 19. ул. в Ню-Йорку,** в темнім заулку найдено трупа незнаної, молодої жінки зі слідами удушеня. В кільканайцять годин пізнійше в бордінґгавзі" при 22-ій улици найдено 24-літню жінку задушено краваткою. Поліція гадає що обох сих злочинів допустив ся один і той самий чоловік. Він винаймаючи кімнати ураз з своєю жінкою в тім „бордінґгавзі" подав. що називає ся Davis. Поки що за ним пропав усякий слід.

ОГОЛОШЕНЄ.

Єсли яке товариство бажає, щоб ми помістили в календари „Р. Н. Союза" фотографію єго членів най сейчас пришле фотографію і 5 долярів. Без грошей, присланих на перед, не помістимо жадної фотографії. Календар вже друкує ся. В виж згаданій справі треба відносити ся до:

Rev. St. Makar,
11 May Str.,
Ansonia, Conn.

Ірація Деледда.

Нічю.

З сардиньского життя.

I.

Було коло одинацятої години, коли маленька Ґабіна пробудила ся зі сну в кімнаті останнього поверха на широкій деревляній постелї, на якій спала разом з матїрю.

Але нинї чомусь не було матери. Що таке стало ся? Вона протягала свої рученята здовж постелї, але не находила нікого. Були лише холодні, як зима, простирала та червоні подушки — більше нїчого.

Було се для неї чимсь незвичайним.

— Мамо... мамо!... кликнула з тиха.

Ніхто не відповідав. На дворі завивав вітер і дощ зі шумом бив о шиби маленького вікна.

Вона сиділа так з чверть години, звільна привикаючи до темноти та виття вітру.

Та коли матери все ще не було, — Ґабіна рішила ся піти за нею до кухні. Зійти в темноті, нічю, босо, сама одна? Дівчина, дрожачи зі страху та холоду, довго вагала ся. Але сидіти самій одній було ще гірше.

Вона злїзла з постелї і закричала зі страху, наступивши на щось тверде, зимне, що не мало нїчого спільного зі старим деревляним помостом.

Жаба, а може й вампір?

— Мамо, мамо! — закричала з усїх сил Ґабіаа, стараючись чим скорше вилїзти на ліжко. Та бачучи, що вампір не рухає ся, вона нахилила ся і переконала ся, що се був старий черевик, який припадково висунув ся з під постелї.

Де діла ся її одїж? Але зразу вона забула про одїж. Коли вітер і дощ устав, вона нараз почула від сторони кухнї дивний шум і зловіщі голоси страшно завиваючої бурї.

Що діяло ся в кухнї? Боже мій, деж діла ся мати? Чи не напали злодії? Дідусь і дядько пропали десь ще перед трьома днями — і тому й нема нікого, хтоб міг захистити їх. Але до страху долучила ся цікавість: Ґабіна знов почала глядати за одїжю, потручуючись о стільцї та меблї. Вкінцї одїж відшукала ся і Ґабіна сяк так одягла ся. Але коли здавало ся, що всьо скінчено, перед нею з'явила ся нова неожидана перешкода.

Двері на сходи були з надвору замкнені. Відповікю на її стуки і крики була одна мовчанка. Вона підбігла до постелї і розплакала ся, сховавши лице в розбурене простирало, та нараз пригадала собі, що в сусідий кімнатї є балькон, від котрого йдуть сходи на двір, а звідси можна було дістати ся до кухнї.

Дощ і вітер не переставали бушувати, але Ґабіна вже не звертала на них уваги. Увійшовши в сусідню кімнату, вона почала злїзати по сходах, не думаючи про дощ, який потоками лив з низьких оловяних хмар про ледяний вітер про темноту ночі, про вампірів та привиди. Вона як стій опинила ся над сходами, які провадили до кухнї. Але й тут двері були замкнені. Тут Ґабіна не стукала: крізь щілину вона зобачила огонь, розложений у величезній ямі.

Прикрита сходами, вона усїла на землї, приставивши очи до щілини.

Дїд і дядько — високі, сильні, чорноволосі люди, яких зношена одїж сьвідчила про нужду та тяжкі труди, а понурі, запалї очі, — про мрачну, пристрастну та тяжку натуру, сиділи коло огню.

Мати Ґабіни, Сімона, на силу виднїла ся в тїни, на долівцї, зі зложеними на колїнах руками боса, в сорочцї з широкими рукавами, яка нагадувала собою східню одежу. Була се молода, гарна жінка, арабського типа, який можна дуже часто стрінути у сардиньских жінок, а який пригадував Сараценів, завойователів острова в IX і X віцї.

Ніколи Ґабіна не бачила своєї матери такою сумною, хоча вона завсїгди сумувала, ніколи не бачила у неї таких дивно блестячих очий.

Під чорною, спадаючою на чоло хусткою лице її видавало ся мертвецьки блїдим, тонкі і гарні черти немов окамянїли.

Та найсильнїйше прикував увагу Ґабіни і спонукав її лишити ся за дверми якийсь езнайомий мущина, який також сидів при огнї, але був сильно привязаний шнурком до старого стола, одинокого кухонного мебля. Сей стіл постійно стояв у кутї: до нього ніхто не доторкав ся і на нього тепер понуро глядїла Сімона.

Ґабінї анї разу не лучалось бачити того чоловіка, хоч він носив одяг рідного села. Розглядайчи його з цїкавостію, вона дивувала ся, хто він і чому він тут нічю і то ще звязаний?

Незнайомий був гарним мужчиною, років зі сорок, з кучерявим рудим волосєм, яке спадало на спалене чоло, з сірими острими очима і поважною рудою бородою.

Ґабіна дуже добре зрозуміла, що там в тій кухнї, осьвіченій ватрою та блимаючій лямпочкою о чотирох ріжках, діяло ся щось незвичайного, Вона не відривала від дверної щілини своїх сірих очий, які пригадували очі привязаного до стола чоловіка, і жадно вдивляла ся в ту сцену. Страх знов заглушив її цікавість і мучив її серце. Вона питала себе, чи не сон у се те? Їй було страшно зимно і хотїло ся плакати, але вона не рухала ся.

II.

— Елїясе! — сказав батько Сімони. — Ти надармо взиваєш о поміч. Ніхто не прийде і буря заглушить твій крик. Ти умреш тут, привязаний до того стола, на якім ти сидів що ночі тому десять лїт і памятаєш, — що ночі... в характері порядного та чесного жениха. Сей стіл ми берегли десять лїт... він чекав на тебе. А тепер він, обризґаний твоєю підлою кровю, буде кинений в огонь..

— Оправдай ся! Інакше, горе тобі!... — сказала Сімона.

— І се ти говориш? — відповів Елїяс, — ти, що видавала ся менї воплоченою добротою?

— Я ненавиджу тебе! Ти убив в менї всяке чувство; я тільки ненавиджу тебе, я через десять лїт тільки думаю про месть.

— Так щож, убийте мене! — сказав Елїяс. — Але памятайте на совість. На Бога....

— Ми самі упораємо ся зі совістю та Богом! — сказав Тану, один з братів Сімони, усьміхаючись злою усьмішкою яка показала два ряди білих зубів, міцних, немов у дикого зьвіря.

— Совість і Бог!... — Сімона зірвала ся, немов опарена. А чи у тебе була совість, чи памятав ти про Бога?

Елїяс схилив голову.

— В імя нашої дочки... — промовив він.

— Значить ся, ти знаєш, що в мене є дочка?

— Так, знаю. Коли хочеш, я узаконню її. Я візьму її до себе; вона буде богата, тому, що я богатий і в мене нема дїтий...

— Та що ви його слухаєте? — закричав Петро, другий брат. — Не вже він іще не зрозумів, що не вийде звідси живим?... Я розправлю ся з тобою, — я бувший твій друг, я, що впровадив тебе в наш дім, в який ти вніс нещастє і гріх!

— Сімоно, Сімоно! — сказав вязень, в страху кидаючи на неї благальний погляд — наша дочка...

— Мовчи, не називай її. Вона цьвітка, хоч і роджена від гріха, але чиста як сніг на горах! Згадуючи її ти безчестиш її, тому, що ти підлий трус! Ти для неї — нічим!... Вона сирота!

— Ти не любиш її, Сімоно, Коли любиш, помилуй мене!..

Темні очі жінки заблисли.

— Я обожаю її і жию тільки для неї. Колиб вона щезла з мого життя, я булаб найнещасливійшою жінкою. В ній усе моє щастє! Але не згадуй про неї. Ти будиш в менї не милосердє, а жадобу мести. І не мине година, коли ти, нарештї, будеш під землею, щоби відповісти їй, не румянїючись більше, коли вона спитає про батька: Він умер!...

— Значить ся, рішено? — закричав Елїяс. — Так убивайте мене! Я з'умію вмерти, я не трус, за якого ви мене маєте, і не так вчинен, як ви думаєте...

Пять осіб сеї понурої траґедії замовкли на хвилю.

— Так розповідж-же, чому раптом, після дволїтної любови, ти зрадив мене, — але не бреши! — сказала в кінцї Сімона. — Ми мали побрати ся, тому, що я почула ся матїрю. Ти від'їхав з каштанами, сиром і дровами, які ти мав продати в Нуоро, аби купити перстенї та нові весїльні річи... Ти повинен був вернути ся за пять днів і розстаючись зі мною, ти плакав. З того часу минуло десять лїт, але менї здаєть ся, що все те стало ся що йно вчера... Ти не вернув ся, а по місяцї я довідала ся, що ти оженив ся з дївчиною з Фоннї.

— Роскажи! Коли оправдаєш себе, то ми покінчемо з тобою одним вистрілом. В противнім разї так як правдою є се, що Бог на небі, що ти сидиш тут перед нами звязаний, — ми спалимо тебе живцем.

— Не бою ся анї огню анї кулї і розкажу вам, як се стало ся. Се була судьба!... Слухайте! Так минуло десять лїт, а здаєть ся, немов би се було вчера. Я від'їхав, мріючи про тебе, про ваше будуче житє... Але Бог судив інакше. Я був дві години дороги перед Фоннї, де я хотів переночувати, аби на другий день рано поїхати далї по Нуоро. Почав падати сніг. Дорога йшла через гірські провалля. Я йшов поперед коня. Вітер і сніг били мене в лице, залїплюючи одїж, покриваючи менї очі, брови, руки й уста. Вскорі всьо, мішки з каштанами, кінь покрили ся снїгом... Слїд щез, та я надїючи ся на се, що знаю місцевість, йшов просто, устромивши очі в виднокруг, де як менї здавало ся, виднїло ся Фоннї. Западала ніч, а сніг усе падав... Анї одна жива душа не нарушувала самоти гір. Я рішив ся сїсти на коня і завернути назад. Йти пішки було неможливо, але бідний зьвір був більше умучений ніж я. Я зняв з нього річи і поскладав в безпечне місце під деревом, надїючись взяти їх на другий день в цїлости.

„Яка страшна була тодї ніч. Вітер перестав, але ніч падала на гори, мрачна і темна... Сніг усе падав. Його слабий відблиск не позволив менї упасти в пропасть, але звільна очі мої примикали ся, ноги деревіли під розмоклою одїжю і тїло стало нерухомим як сніг, по якім я йшов. Ми упали в рів: я з тяжкою бідою вилїз, але кінь не міг уже рушити ся і я навіть не думав помагати йому.

Сили покидали мене; чорний... їдкий туман, згустив ся ще більше так, що я тепер не міг зовсїм нїчого видїти. Йти дальше було неможливо тому, що сніг дохотив до колїн і я упав, згадавши в останнє тебе, Сімоно.

Елїяс замовк на хвилю, немов під впливом спомину тої ночи... А може бути, що він порівнував її з теперішною, іще страшнійшою.

— Говори дальше — відозвала ся Сімона.

— Коли я отямив ся, був уже білий день. Я лежав на теплій постелї, в глубинї кухнї, з розложеним огнем. По всїм було видно, що я є в домі заможних людий. Якась дївчина готовила обід; з її костюму, я догадав ся, що я є у Фоннї.

Бачучи, що я пробудив ся, дївчина підійшла до мене; я глянув на неї, питаючи себе зі здивованєм, чи не сон се? Я нїколи не бачив нїчого подібного; її можна було порівнати хиба з нашою мадонною. Вона мала такі самі чорні очі, таке саме волосє, рожеву, краску лиця і маленькі уста.

Я дивив ся на неї зачарований. Коли вона почала поправляти мою постїль, по моїм тїлї пробігла дрож. В тій хвилї я забув страшну ніч, погибшого коня утрачені річи а навіть, чому я лежав на чужій постелї.

— Як ти себе чуєш? — запитала вона. — Ти маячиш від пятьох годин, маячиш без устанно.

— Де я?

— У мене в домі! Мене зовуть Козимою. Сьогоднї в ночи мій робітник найшов тебе напівмертвим. Він привіз тебе сюди з Фоннї.

Я розповів її мою пригоду, не промовчавши анї цїли моєї поїздки, анї недалекого весїля.

— Ти певно, дуже бідний, коли для того, аби купити перстенї, вибрав ся у таку дорогу.

— Нї, відновів я. В мене є земля, засаджена каштанами, яка приносить менї що року двайцять скуді, і пара здорових рук до роботи. Але від часу до часу я мушу їздити до Нуоро, на ринок. Я маю кози і воли, коня і дім. Нї, я не бідний...

Ми говорили з годину з такою щиростю, немов би ми знали себе з давен-давна. Козима розказала менї, що вона сирота і богата. Вона сама господарувала, — опікун умер перед кількома місяцями, — і її помагала слуга і двох робітників; оден з них і найшов мене. Вона мала дім, великий город, богато землї і худоби.

Коли я хотів вставати, вона супротивила ся, говорячи, що я хорий і що доктор прикликаний в ночи, наказав непустити мене в дорогу і держати в ліжку. І я лишив ся!

Майже тиждень я провів між житєм і смертю. В хвилях сьвідомости, я просив Козиму, аби вона дала знати тобі про мою хоробу, щоби пояснила причину опізненя, і дївчина, благаючи мене аби я не непокоїв ся, відповідала усе потакуючо. В хвилях терпіння я завсїгди бачив перед собою красавицю Козиму, як вона ходила по тихо, аби не стревожити мене, як схиляла ся над узголовєм, кладучи менї на голову свою руку та просиджувала цїлими ночами наді мною не відриваючи від мене очий.

Ся її печаливість наді мною, зовсїм незнайомим чоловіком, збуджуючи в менї глубоку вдячність, приневолювала мене думати з досадою про дивну рівнодушність Сімони, яка не дала ніякого знаку життя тодї, як я умирав із за неї і думаючи про неї. Правда, що мої свояки не відзивали ся але тодї я не думав про них..

По тижнї я чув ся значно лїпше. Доктор сказав, що за вісїм або девять днів я буду міг вибрати ся в дорогу. Одної бурливої ночі, в роді тої, в яку я заблудив, я почув, як хтось легенько отворив двері кухнї і війшов, — хто се був я зразу не міг розпізнати.

Було коло півночи Напівпогаслий огонь давав слабе сьвітло, дївчина на пальцях підійшла до постелї і з'упинила ся вдивляючись уважно. По менї пройшла дрож... Се була Козима.

Чому вона так вдивляла ся в мене? Чому я так дрожав під її поглядом? Втім вона нахилила ся і поцїлувала мене!.. Уста її горіли, немов огонь і під її поцїлуєм я задрожав немов би хто діткнув ся мене розпаленим зелїзом. Думаючи, що вона збудила мене, Козима, відскочила на бік і сїла при огнї. Я не рухав ся і удавав спячого. Успокоївши ся, вона згорнула огонь і схилила голову. Менї здавало ся, що вона плаче. Потім вона встала і відійшла, навіть не глянувши на мене.

На другий день я зобачив, що вона була блїда і мала червоні очі. Коли вона відійшла, я убрав ся і сїв при огнї, а коли вона вернула назад, я сказав, що хочу йти домів.

— Твоя правда — відповіла вона холодно. — Ми поводили ся зле з тобою і ти рад би позбути ся нас.

— Борони Боже! — крикнув я. — Ви вратували менї житє, і я нїколи сього не забуду. Я не знаю, як подякувати тобі, Козимо! Я назавсїгди остануся твоїм слугою.

— В такім разї лиши ся тут, аж доки не виздоровієш! — відповіла вона.

І я лишив ся. Господи Боже! яка борба розпочала ся тодї зі самим собою!

Хороба збільшала мій біль. Часами менї здавало ся, що я ненавиджу Козиму, якій я був так з'обовязаний. Так довше не могло бути.

Одного разу нічю, коли Козима знов увійшла до мене в комнату і нахилила ся наді мною, я схопив її за руки. Вона не сказала нїчого і чекала аби я заговорив.

Козимо! що се значить? — запитав я суворо.

Вона прошептала, закривaючи лице руками:

— Прости!... Я люблю тебе до безпамяти.

— Що ти говориш! Хиба ти не знаєш, що я заручений?

— Я усе знаю... знаю, що ти заручений, і знаю про положенє Сімони... але також знаю, що всьо населенє говорить, що ти не одинокий батько....

Підла! — крикнула Сімона, з понурим виразом лиця.

Але її брат Тану, який думав інакше і слухав Елїяса з недовірчивою усьмішкою, сказав глумливо:

— Говори далї, але коротше...

— Добре. По двох днях прийшов до Козими сьвященик і тайно звінчав нас. Того самого дня, були вивішені заповіди і по трох тижнях, я був законно на віки звязаний з Козимою. Незадовго, коли втихомирили ся перші пориви страси і я оламятав ся, — я переконав ся, що всї слухи про Сімону були просто клеветою, але було вже за пізно!

IV.

— А хто докаже нам, що вся та істория не проста видумка? запитав Тану.

— Ви можете менї не вірити — відповів Елїяс прибитим голосом.

Наступила довга мовчанка. Судьба Елїяса була рішена; він вже не вийде з сього дому, де десять лїт тому назад проводив такі щасливі днї. Істория Козими не змінила зовсїм намірів обезчещеної ним родини і в руках Петра блищала збруя.

Крім сього тепер, випустивши Елїяса, вони булиб з черги виставлені на його месть, яку він при своїм богацтві та силї міг легко виконати. Значить ся, він повинен вмерти.

Анї сумнївів, анї страх не були знані окамянївшим серед тяжкого життя серцям, яких одинокою вірою була — месть. Вони готовили ся убити чоловіка з чувством майже релїгійним, бачучи в сїм сповненє довгу, переконані, що прощенєм вони нарушилиб його, — праведні перед Богом, який в їх уяві видавав ся їм так жорстоким, як вони самі.

— Відійди — сказав Петро до Сімони.

Нї, я лишу ся до кінця! — відповіла вона рішучим голосом, так, що Елїяс задрожав.

Петро підняв збрую.

Вітер, дощ, буря бушували за стїною з неймовірною силою; вони видавали ся людськими криками і немов скидали гори: се був справедливий гнїв божий за проступок, який доконував ся в сїм понурім домі.

Петро прицілив ся до Елїяса; але в тій самій хвилї при замкнених дверях почув ся сухий і дзвінкий удар, який не мав нїчого спільного з поривами вітру. Всї переглянули ся, з блїдими лицями, з запертими віддихами, збруя випала з рук Петра.

Хто би се міг бути? Значить ся, їх відкрили... зрадили?

Та нечайно Сімона схопила ся, закричала зі страхом: „Ґабіна! Ґабіна!" і кинула ся до дверий.

Дійсно на порозї, без чутя лежала її дївчина.

Ґабіна, яка бачила і чула всьо, що діяло ся, не могла більше видержати!

— Доня моя! Ґабіна! — донечка моя! повторяла Сімона, взявши її на руки і несучи до огню. Зобачивши її посинївшу від зимна і перемоклу зі замкненими очима і перекривленим зі страху лицем, Сімона забула зовсїм про Елїяса, не відривала очий від дївчини і залила ся розпучливими слїзми, кличучи її найнїжнїйшими іменами, знимаючи мокру одїж, гріючи її ніжки та засипаючи її горячими поцїлуями.

Але Ґабіна не давала знаку життя.

Тану і Пєтро, змішані, переглядали ся між собою... Без сумніву дївчина всьо бачила і чула. Значить ся?

Елїяс мовчав і уважно вдивляв ся в дївчину.

— О, Господи, а коли вона дійсно умерла?

Дядько Тоттой, забобонний, всьміхав ся гірко, бачучи в сїм божий палець, який карав їх, або принаймі, упереджав; сьвітло проникало в душу старця і нова думка почала працювати в його голові. Взявши Ґабіну з рук Сімони і передавши її Тану, він сказав:

— Віднеси її на гору, на постїль... А ти Пєтро, біжи за доктором...

— Батьку!? — крикнув молодець отворивши широко очи і показуючи ними на Елїяса, тодї як Тану покірно виносив на руках Ґабіну в товаристві Сімони, яка сьвітила йому.

— Йди! — відповів старець. Йди, говорю тобі. Нїчого злого не стане ся!

Вірючи в батька, Пєтро, який обожав Ґабіну, поставив збрую і швидко вийшов...

По хвилї дядько Тоттой підійшов до дверий і закликав:

— Сімоно, Сімоно! Ходи сюди...

Молода жінка появила ся на порозі.

— Слухай! — сказав врочистим і поважним голосом батько. — Габіна всьо бачила. Се палець божий.

Молода жінка зрозуміла всьо; вона зупинила ся мовчки впявлївши уважний зір на Елїяса, зір, в якого темнім блеску виднїла ся внутрішна борба.

—Палець божий!... знов повторив старець.

Нараз Сімона кинула ся до Елїяса і розвязала шнурки: взявши його за руки, вона підвела його до дверий і сказала:

— Йди і памятай про свою дочку!...

Вона лишила ся на порозі, доки не завмерли вдалї його кроки, які заглушував свист бурі.

Нерівна мірка.

Про велику шкоду яку чинить нашому народови лїберальний ряд в двох західних провінциях Канади а то в Саскачевані і Альберті, може і не всім читачам „Свободи" відомо. В сїй великій шкоді я уявляю собі народну школу а що більше се: Народний учитель.

Будучи на учительскій конвенциї у Веннїпеґу, котра відбулась 5-го липня не бачив я анї однісінького Русина учителя із Саск. або Альберти хотяй як пишуть, що в сих двох провінциях мае мешкати близько до 40 або 50 тисяч українського народу, коли не милю ся. Цікавий я знати де учителї сих людий, чи сей 50 тисячний нарід без учителів, без шкіл, чи він уже свою мову та національність цілковито занехав, чи із Русинів там уже поробились Jackson-и Wilson-и Smith-и та иньша мара. Таж куди поглянььмо то кождий нарід мае своїх народних учителів, а деж учителї нашого нороду із Саск. та Альберти? В Манїтобі меньше число Русинів мешкае порівнавши із котрою небудь західною провінциею, а однак в Манїтобі нинї Русини можуть похвалити ся близько 50 ма школами, близько 40 або більше рускими учителями, учительским семинаром котрий, як зачуваю, буде дальше продовжений, а також і недавно заснованою орґанізациею українського учительства. Щож Русини із Саск. або Альберти за свій 10 лїтний побут в тих провінциях зробили або дістали від уряду лїберального на полї шкільництва. Безперечно — нїчого. По виборах сказали їм лїберали „чекай Грицю на палалницю". Коли дві нові провінциї формувались тому пару лїт назад то римо католики а особливо Французи та half breed и дістали „seperate schools", а що Русини дістали від лїбералів?

Коли римо-католики могли дістати „separate schools" чомуж Русини не дістали хоть мізерного одного орґанізатора шкільного Русина, та руский семинар для учителів, так як се мають Русини в Манїтобі. Можеб де хто хотів сказати, що люди самі не дбають о школу, нїчого не роблять, щоб розвинути шкільництво між собою. Я на се відповім. Думаю, що до Манїтоби приїхали такі самі Русини як і до Саск. або Альберти, із таким самим знанем тутейших прав та анґлїйскої мови, коротко сказавши вилетіли з під одної стріхи. А чомуж тут ріжниця, чому школи не розвивають ся рівночасно у всїх провінциях, чому ті вампирі котрих ми посилаемо на парляментарне крісло не старають ся зарадити сему, дати людям школи та учителів. Але „яке дерево такі і овочі" який ряд драгливний такий і порядок в краю. Чому сей добродушний ряд в Оттаві подарував потерпівшим від землетруса в Jamaica $50.000 забираючи від тих, що в дома терплять.

Що далї в 28 числї „К. Ф." появилась статя підписана Г. П. „Лїберальний посол зі Страткони боронить Русинів" от друга безмежна глупота, McIntyre лише через зуби пересїяв пару слів який той залїшен бідний з яким малим капіталом він осідае на фармі та і на тім скінчив, бо деж можна сподіватись щоб вовк боронив ягнята. Щож він ту боронив, яка оборона? як колись Іван прийшов до суду із ціпом боронити ся. Не словами най нас боронить а ділами, слова підуть на чотири вітри, а як покаже, що нас заступае ділами, то ті діла глубоко вриють ся в нашу память. Уважав бим такого посла за оборонця Русинів, колиб він їх справедливо боронив, колиб він найперши старав ся Русинам о школи, о руский семинар для учителів, то в такім разї немав би нїхто рациї в парляментї анї за парляментом називати нас темними та бідними але рівними собі, а се станесь тогди і певно не борше аж поки Русини будуть мати своїх добре вишколених учителів. А що дїти рвуть ся до свого, до науки, нехай послужить доказом сей факт. Коли перший раз я роздав дїтям рускі читанки то годї було кілька день заставити їх від них та взяти до якої небудь иньшої працї „Дивись, дивись який у мене е гарний віршик" тай дитина із одушевленем починае декламувати віршик, другі розказують, що они подибали у книжцї. „А в мене ось що"! і другий хлопчина щось собі починае читати... гармідер такий, що годї заспокоїти їх.

У кождого очи сіяють, веселї, веселї. Та потім доводилось менї чути від родичів: „яких Ви там книжок понадавали нашим дїтям — та тепер годї їх відігнати від книжки і їсти не хочуть а усе читають.

Радісно, що в народі живе інстиктивно така велика любов до рідної мови.

Орест Жеребко.

Справоздане касове

„Рус. Нар. Союза" за місяць Юнїй 1907 р.

Число Відділу	Назва Братств	Розмет
1	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Андрея	276 59
2	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Дим.	43 00
3	Olyphant, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	222 60
4	Jersey City, N. J., Бр. сьв. О Ник.	97 75
5	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. П. і П.	70 15
6	Brownsville, Pa., Бр. сьв. П. і П.	152 34
7	McAdoo, Pa., Бр. Пр. Богород.	151 21
8	Elmira, N. Y., Бр. сьв. Михаїла	43 13
9	St Clair, Pa., Бр. Пр. Богород.	55 10
10	Ansonia, Conn., Бр. П. і П.	89 13
11	Waterbury, Conn., Бр. сьв. І. Хр.	— –
12	Yonkers, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хр.	64 13
13	Troy, N. Y., Бр. сьв. О. Ник.	42 75
14	St. Louis, Mo., Бр. сьв. Мих.	— -
15	Buffalo, N. Y., Бр. сьв. Ів. Хр.	44 00
16	Lansford, Pa., Бр. Пр. Богород.	200 68
17	West Pawlet, Vt., Бр. Пр. Бог.	12 00
18	Seymour, Conn., Бр. сьв. Ів. Хр.	27 92
19	Priceburg, Pa., Бр. сьв. Василія	78 47
20	Jessup, Pa., Бр. сьв. П. і П.	77 36
21	Mayfield, Pa., Бр. сьв. Кир. і М.	19 00
22	Mahown, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	19 00
23	Homestead, Pa., Бр. сьв. Мих.	62 75
24	Shamokin, Pa., Бр. сьв. Йосифа	20 06
25	Trauger, Pa., Бр. сьв. Ів. Хрес.	62 60
26	Belle Vernon, Pa., Бр. Пр. Бог.	39 75
27	Glen Lyon, Pa., Бр. сьв. П. і П.	51 59
28	Mahanoy Plane, Pa., Бр. сьв. Ілїї	100 00
29	Rhone, Pa., Бр. сьв. Спаса	39 32
30	Breslau, Pa., Бр. сьв. Андрея	96 27
31	Eleanor, Pa., Бр. сьв. Арх. Мих.	53 50
32	Trauger, Pa., Бр. сьв. П. і П.	— —
33	Northampton, Pa., Бр. Пр. Бог.	263 00
34	Old Forge, Pa., М. Р. Н. С.	13 75
35	Whitney, Pa., Бр. Трех Сьвят.	50 14
36	Scottdale, Pa., Бр. сьв. І. Хр.	56 77
37	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Ник.	47 72
38	Auburn, N. Y., Бр. сьв. Ник.	82 44
39	Syracuse, N. Y., Бр. сьв. Ник.	58 00
40	Scranton, Pa., Бр. сьв. Ілїї.	141 76
41	Westmoreland City, Pa., Бр. сьв. Мих.	38 53
42	Passaic, N. J., Бр. сьв. О. Ник.	30 73
43	Simpson, Pa., Бр. сьв. Василія	37 00
44	Mt. Carmel, Pa., Сестр. Пр. Бог.	7 57
45	Philadelphia, Pa., Тов. „Любов"	34 46
46	Plymouth, Pa., Бр. сьв. П. і П.	169 68
47	Ambridge, Pa., Бр. сьв. П. і П.	57 05
48	McKeesport, Pa., Бр. сьв. І. Хр.	147 59
49	Powhatan, W. Va., Бр. Пр. Бог.	15 25
50	Desloge, Mo., Бр. сьв. І. Хр.	22 57
51	Yatesboro, Pa., Бр. сьв. Мих.	25 20
52	Holyoke, Mass., Бр. сьв. Ів. Хр.	51 80
53	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	276 44
54	Terryville, Conn., Бр. сьв. Мих.	15 96
55	Carnegie, Pa., Бр. сьв. П. і П.	110 85
56	Allegheny, Pa., Бр. Пр. Богор.	62 07
57	Cohoes, N. Y., Бр. сьв. П. і П.	20 00
58	Ramey, Pa., Бр. сьв. Волод.	81 45
59	Everson, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	29 87
60	Baltimore, Md., Бр. сьв. Анни за Май і Юнїй	23 68
61	Dunlo, Pa., Бр. сьв. П. і П.	77 75
62	Monessen, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	78 32
63	Ford City, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	63 00
64	Gradatim, Pa., Бр. сьв. П. і П.	7 25
65	Elizabeth, N. J., Бр. сьв. Волод	35 87
66	New York, N. Y., Бр. сьв. Анд.	36 66
67	Butler, Pa., Бр. сьв. Арх. Мих.	169 57
68	Ansonia, Conn., М. Р. Н. С.	28 07
69	New York, N. Y., Тов. „Зоря"	32 14
70	Jersey City, N. J., Клюб Пост.	60 80
71	Franklin Furnace, N. J. Бр. сьв. Ів. Хр.	23 00
72	Alden Sta., Pa., Бр. сьв. Вол.	55 89
73	Providence, R. I., Бр. Кн. Дан.	10 78
74	Granville, N. Y., Бр. сьв. Юрія	20 00
75	Mt. Carmel, Pa., Бр. сьв. Вол.	29 14
76	Newark, N. J., Бр. сьв. Ів Хр.	30 70
77	Yorkville, O., Бр. сьв. Стефана	32 14
78	Minersville, Pa., Бр. сьв. Ник.	145 20
79	Meyersdale, Pa., Бр. сьв. Юрія	19 00
80	Pleasant Valley, Pa., Бр. сьв. Мих.	55 00
81	Baltimore, Md., Бр. сьв. П. і П.	62 25
82	New Alexandria, Pa., Бр. сьв. П. і П.	103 75
83	Carnegie, Pa., Сестр. сьв. Любви	16 88
84	Canonsburg, Pa., Бр. сьв. Мих.	51 75
85	Hazleton, Pa., Бр. сьв. Михаїла	146 16
86	Olyphant, Pa., Бр. Пр. Богор.	50 20
87	Lancaster, N. Y., Бр. сьв. Вас.	16 59
88	Cross Fork, Pa., Бр. Пр. Бог.	14 17
89	Simpson, Pa., Бр. сьв. Вас.	17 00
90	Centralia, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	12 39
91	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. Дим. за Май і Юнїй	165 06
92	Taylor, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	100 85
93	Newburgh, O. Бр. сьв. Йосифа	24 65
94	New Britain, Conn., Бр. сьв. Волод.	56 97
95	Beaver Meadows, Pa., Бр. сьв. Мих.	44 03
96	Pittsburg, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	109 90
97	Marion Heights, Pa., Бр. сьв. Ник за Май і Юнїй	18 74
98	Shenandoah, Pa., М. Р. Н. С.	27 96
99	Wilkes Barre, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	45 24
100	McKeesport, Pa., Бр. сьв. Ольги	— —
101	Canonsburg, Pa., Бр. Пр. Бог.	7 41
102	Cleveland, O., Бр. сьв. П. і П.	99 82
103	Export, Pa. Бр. сьв. О. Ник.	37 85
104	Perth Amboy, N. J., сьв. О. Ник.	119 51
105	Wilmington, Del., Бр. сьв. Мих.	13 64
106	Chicago, Ill., Товар. Русинів	20 64
107	Sayre, Pa., Бр. Пр. Богородиції	55 57
108	New York, N. Y. Бр. сьв. Вол.	57 31
109	Ellsworth, Pa., Бр. сьв. Мих.	20 50
110	Leetsdale, Pa., Бр. сьв. П і П.	19 00
111	Allegheny, Pa., Бр. сьв. Ів. Хр.	35 31
112	Newark, N. J., Тов. Любов	20 09
113	New Florence, Pa., Бр. сьв. Вас.	28 45
114	Dunmore, Pa., Бр. сьв. П. і П.	39 51
115	New Philadelphia, Pa., Бр. сьв. Мих.	30 09
116	Chisholm, Minn., Бр. сьв. Мих.	15 85
117	New York, N. Y., Тов. „Січ"	16 28
118	Pittsburg, Pa., Сестр. Пр. Богор.	10 35
119	Latrobe, Pa., Бр. сьв. Михаїла	43 25
120	Spangler, Pa., Бр. Пр. Богор.	56 89
121	Trenton, N. J., Бр. сьв. Ів. Хр.	171 14
122	Trenton, N. J., Бр. Пр. Богор.	14 00
123	Scranton, Pa., Бр. Пр. Богор.	141 29
124	Ormrod, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	41 87
125	Laquin, Pa., Бр. Арх. Михаїла	4 00
126	Beaver Dale, Pa., Бр. сьв. Мих.	36 25
127	Buffalo, N. Y., Бр. сь. О. Ник.	14 25
128	Lorain, O., Бр. сьв. Андрея	20 75
129	Sykesville, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	51 39
130	Pittsburg, Pa., сьв. Фльора і Лав.	27 51
131	Buffalo, N. Y., Тов. „Заок. Укр"	20 14
132	McKeesport, Pa. Тов. „Зап. Січ"	36 14
133	Newark, N. J., Бр. сьв. О. Ник.	17 35
134	Ernest, Pa., Бр. сьв. О. Ник.	41 20
135	Smoke Run, Pa., Бр. сьв. Георгія	55 00
136	Carnegie, Pa., Товариство „Січ"	53 49
137	West Seneca, N. Y., Бр. сьв. Георгія	18 51
138	Philadelphia, Pa., Тов. Ів. Наум.	21 06
139	Oil City, Pa., Бр. Пр. Богор.	36 53
140	Youngstown, O., Бр. сьв. Мих.	38 17
141	Little Falls, N. Y. Бр. сьв. Ник.	27 17
143	Windber, Pa., Бр. сьв. Димитрія	34 55
144	New York, N. Y., Тов. Тисьмениця	27 42
145	Alltoona, Pa, Бр. Пр. Богор.	44 64
146	McKees Rocks, Pa., Бр. сьв. П. і П.	31 00
147	Allentown, Pa., Бр. сьв. Мих.	29 75
148	California, Pa. Бр. сьв. О. Николая	21 00
149	West Seneca, N. Y. Бр. Пр. Богор.	26 32
150	Irwona, Pa. Бр. сьв. О. Николая	27 45
151	Allentown, Pa. Бр. Пр. Діви	14 82
152	Homestead, Pa. Бр. Пр. Богор.	— —
153	Berwick, Pa. Бр. сьв. І. Кр.	40 34
154	New Britain, Conn. Бр. сьв. П. і П.	11 23
155	Perthamboy, N. J. Тов. Січ	23 21
156	Chattaroy, W. Va. Бр. сьв. П. і П.	16 50
157	Donora, Pa. Бр. сьв. Дим.	17 64
158	New Kensington, Pa. Бр. сьв. Волод.	20 56
159	Herkimer, N. Y. Бр. сьв. П. і П.	30 83
160	Jamaica, N. Y. Бр. сьв. Юрія	21 35
161	Tower City, Pa. Бр. сьв. П. і П.	13 14
162	Holyoke, Mass. Бр. сьв. О. Николая	17 28
163	Edmonton, Alta. Can., Тов. Зоря	— —
164	North Hadley, Mass. Бр. сьв. І. Хр.	9 78
165	Pittsburg, Pa. Бр. сьв. І. Богослова	7 27
166	Barnesboro, Pa. Бр. сьв. П. і П.	11 31
167	Cumbola, Pa. Бр. сьв. П. і П.	22 55
	Прихід за Юнїй б. р. е	8,582.68

З того розмет за Юнїй:	7,787.67	
За дїти	265.84	
За вступ. грам., відзн. і т. д.	432.70	
До розмету за Май	96 47	
Разом		8,582.68

РОЗХІД.

Посмертне по бм. п.	Петро Скрут, Тейлор, Па.	548.00
	Михалї Ковач, Ст. Клейр. Па.	1000.00
	Михалї Попович, Донло, Па.	579.21
	Орестї Бурка, Ойл Сіти, Па.	819.48
	Катаринї Ґлова, Шамокін, Па.	400.00
	Аннї Вірчак, Мікіспорт, Па.	400.00
	Теодозий Віслоцкий, Сеймор, Конн.	22.00
	Михалї Горощак, Ансонія, Конн.	38.00
	Іван Сиротяк, Сеймор, Конн.	32.00
Сир. часть по Михалї Романишин, Трой, Н. Й.		300.00
„ „ „ Григорію Маляр, Пітсбурґ, Па,		50 00
Запомога для Григорія Мрикало, Скрентон, Па.		200.00
„ „ „ Марії Пиш, Рамей, Па.		150.00
Подорож і дїета конт. комісиї		69.90
Чартери для відділів		82.00
За друки Союза		109.55
Адміністрація Р. Н, С.		81.25
За орґан Р. Н. Союза		837.80
Платня Головн. Уряду		155.00
Разом розхід за Юнїй есть		5,874.19

Зіставлене:

Прихід за Юнїй есть	8,582.68
Готівка з кінцем Мая була	34,698 82
Весь прихід есть	43,281.50
Розхід за Юнїй есть	5,874.19
Готівка з кінцем Юнїя есть	37.407.31
З того Сирітский Фонд виносить	21,327.12
Фонд резервовий	6,174.89
Фонд народний	812.41
Фонд бідних	812.41
Фонд розпорядимий	8,280 48
Разом	37,407.31

К. Кирчів, гол. предсїд.

А. Шаршонь, гол. касієр. *С. Ядловский, гол. секр.*

СЬМІШНЕ.

Або — або...

— Знаеш товаришу, я мушу тобі зовсім отверто сказати, що ти е осел!...

— Так!? то будь ласкав витовкувати менї, чи я длятого е осел, що есьм твоїм товаришом, чи есьм твоїм товаришом длятого, що я осел?...

„SWOBODA“
(LIBERTY)
The Ruthenian Weekly
published every Thursday at
184 Hudson St., New York, N. Y.

Publisher:
Ruth. Publishing & Exchange Co.
Gabriel Dziadyk, Pres.,
Andrew Sawka, Vice Pres.,
K. Kirczow, Treasurer.
S. Jadlowskyj, Secretary,

Anth. Curkowskyj, editor,

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“
часопись для руского народа в Америці і орган „Р. Н. Союза“, виходить що тиждня в Четвер і коштує:

В Америці на 12 місяців...$2.00
До стар. краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців....$1.00

Оплачувати газету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (моні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби єго адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Пастирский лист Прсв. епископа Сотера Ортиньского.

СОТЕР ОРТИНЬСКИЙ
Божою Милостию і Сьвятого Апостольского Римского Престола Благословенем Руско-кат. Епископ для Русинів Сполучених Держав.

ВСЕЧЕСНОМУ ДУХОВЕНСТВУ БЛАГОДАТЬ І МИЛОСТЬ І МИР.

Возлюблені в Христі Братя!

„Желаніемъ веліимъ возжелахъ ясти Пасху сію“, сказав Христос Господь своїм апостолам, туй перед своєю смертию. Се само можу сьміло повторити і я негідний слуга Христовий до Вас, любі мої Отці, Братя мої сердечні. Дотепер жив я спокійно в монастирі сьв. Василия В. та по слабим силам боров ся за про добро душевне і дочасне мого бідного народа на Галицкій Руси. Що правда всіляко воно бувало в тій тажкій боротьбі. Нераз приходило ся вже і головою наложити. Однак Господь Всевишній заховав мене в своїм милосердю „здрава і ціла“, а люди доброї волі осолоджували прикрі хвилї. З нинїшним днем скінчили ся борби і усобиці Галицькі, скінчили ся мрії о золотій доли мого народу, якої я так бажав дожити і зазнати таки у себе дома. Христос приготовив мені „новую Пасху“ на чужині — Пасху, о якій я ні то думав, ні то снив а вже найменьше бажав.

Силою послуху вздержано мене в дорозї до Бразилії, куди рвало ся мое серце хотячи нести поміч найбіднїйшим поселенцям Рускам. Силою послуху вложено мені кайдани епископскі, приковуючі мене тим самим до недолї і терпінь Церкви Руской в Сполучених Державах. Силою послуху сказано мені: бери сей твердий і що найтяжший крест та распни на нїм свое „Я“, а терпінем, якого зазнаеш, спасай себе і тобі повірене стадо.

Зі страхом великим, зі серцем стисненим, з тисячними непевностями, що заливали мою бідну душу, поглянув я в сторону того креста. Ох якийже сей крест важкий, який велитний, який нахмарений, на че той чорний туман лютої бурі! Господи, віддали від мене сей тяженький крест, лебеділи в мені всї чувства людскі, а жах та неохота відвертали на силу ціле мое ество від непожаданого тягару!

Всякий чоловік крие природно якусь дозу еґоїзму в собі; і я не без него. Волївби я жити собі спокійно, чим ставати жертвою несподїваної бурі. І бути може, що ніяка сила, ні найщирійші толки не спонукали би мене до остаточного рішеня ся, наколи би я не видів під тим крестом смертельно умучених моїх Братів Сьвящеників та бідного мого Руского народу, вижидаючого душі, котра в любві схотїла би підвести давлячий крест. Ваші стони, Любимі Братя Сьвященики, Ваше терпіне довголїтне, Ваш клич о поміч на горі Голгофтї — одним словом, гіренькі, жовчеві слези осиротілої Руской Церкви тронули мое серце і вхопили єго рішучо за собою. Воля Отця Небесного єсть — сказав я собі — щоб я з моїми прогнаними Братьми „їв Пасху“ на земли чужій! І я рішив ся на се важке діло. Та не тільки рішив ся, але щиро забажав взяти по можности ціле терпіне Ваше і ціле терпіне мого народу Руского на свої плечі, щоб Вам було лекше, щоб Ви відпочали, та щоб нарід мій любий знайшов потїху в своїм лихораднім вигнаню.

„Желанем велиім возжелах ясти Пасху сию з Вами!“ Я рішив ся на всю біду з любви до Вас і до Народу Руского. Такий настрій під теперішну хвилю розгостив ся в моїй душі, таке бажане звернуло мое серце в сторону Америки, така постанова тронула мене в хід до Вас, Впр. Отці а мої Дорогі Братя во Христї.

До того порозумів я еще і вагу історичної хвилї, в якій Американьскі Русини дістають першого свого Владику, о що они так бодро а так тяжко до тепер бороли ся. Високо цїню я сю борбу Вашу, Преподобні Отці мої, і тому іду до Вас з горячим бажанем двигненя вашої праці апостольской до зеніту слави на земли американьскій. Іду до Вас, щоб Ви помогли мені нашу Церков Руску вкрасити сьвітлом правдивої віри Христової і невянучими цьвітами чеснот християньских. Іду до Вас з горячим бажанем слави для нашої Церкви, слави перед Богом і перед цїлим сьвітом католицким. Бажаю слави Церкви Руской пливучої з прославленя Христа Господа в серцях нашого народу. Бажаю слави Церкви Руской а невідлучно з тим бажаю піддвигненя нашого народу в напрямі просьвітнім і економічнім; щоб бодай американьска Русь скинула пута застою і ретроґрадности та віддихала лекше в житю всесьвітнім. Се плян моїх щирих мрій в далеких намірах, се начерк вповні викінчений в моїм сердю. Давби то Господь, щоби здїйснили ся мої наміри і надії.

Та иньше діло замисли і пляни а иньше їх виконане. Щоби дійти до якої небудь цїли, потреба точно і рішучо определити дорогу, яка веде просто до цїли. Се річ великої ваги і не так легка. Тому я не поважив би ся самостійно определювати ні то дороги, ні то средств ведучих до сеї цїли. Я мушу вперід розглянути ся на американьскім ґрунтї — я мушу пізнати обставини житя вашого, Препод. Отцї і обставини житя народу Руского — я мушу вспільно з Вами порозуміти ся і порадити ся, бож Ви о много лїпше і точнїйше знаете рани нашої Церкви, будучи при нїй, чим я з далека. — Не думаю проте розкривати стежок мого діланя передчасно без вашої поради і помочи. О тім Вас лише, Преп. Отцї, можу з гори запевнити, що іду до Вас зі щирорускім серцем, бажаючим правдивого добра нашої Церкви і нашого народу.

Знаю однак, що ВПреп. Отцї бажали би наглядно знати, з якими властями і в якім характері приходжу до Вас яко перший епископ, бож се епископство, то овоч ваших терпінь і болїв, то овоч Ваших усильних старань. Нема відай більшої радости для матери, як щасливо прийде на сьвіт сподївана дитина, але нема відай тяжшого смутку для матери, як коли ся дитина прийде на сьвіт калїкою. І наколи се калїцтво цїлковите та без надії на зміну, з часом бідна мати, помимо любви до дитини, просить смерти для неї у Бога. Єслиж калїцтво невелике і є надія его з часом усунути, тїшать ся родичі дитиною і розщибають ся над нею тому власне, що она перша прийшла на сьвіт Божий. Що до Вашого першого епископа, Дорогі Отцї мої, то треба признати, що уродив ся здоровий — славити Бога — уродив ся на свободі, не в невільництві, але в дуже біднім станї, в чужій хатї. — Як Вам відомо, мої Отцї, єсьм епископом без диецезиї. Віддано мені всїх Руско кат. Русинів, жиючих в Сполучених Державах під мою власть і зроблено мене зависимим від Нунция Ап. а через него впрост від Столицї Апостольской. В тім власне лежить цїла моя біднота і тїснота на широкім американьскім сьвітї. Нашим усильним старанем буде в як найкоротшім часї утворити диецезию дефінїтивно, до чого при помочи Божій і Вашім розумнім, статочнім і витревалім співдїланю з певностию дійдемо. І думаю оно наразї инакше бути не може, бож вперід треба менї стати горожанином американьским а опісля доперва усталити державно Церков Руску і виробити для неї всї права єї належні.

Я зовсїм вдоволений з того, що в початках епископства Руского при таких тяжких условинах льокальних надїлено мене зависимостю від Нунция і Столицї Апостольской, та дано менї спромогу орґанїзациї нашої Церкви в напрямі самостійности. Наколи сесе моемо, проче з часом здобуде ся. Що і при такім станї річий виринуть еще многі трудности, — я сего сьвідомий. Однак не хочу перецїнювати тих трудностий вже наперед, але числю на нашу живу орґанїзацию і тїсну взаїмну звязь, з якою спільно як один муж станемо до працї за нашу лучшу долю. Так отже моя власть після змісту буллї номінацийної і після заяви Столицї Апостольской, в часї мого побуту в Римі, єсть безпосередно зависима від Нунция Ап. а що до способу виконаня сеї власти на териториї цїлих Сполучених Держав, се мае Конґреґация de Propaganda Fide осібним актом определити і подати менї до відомости. Я представив всї мої жаданя і трудности в Римі та просив, щоб їх увзглядняли; а що вони там зроблять, сего я не знаю. Дословний текст булль папских, які подае ся всему Всч. Руско-кат. Духовеньству тим самим до відомости єсть слїдуючий: (Тут наступае текст двох булль, потім кінчить ся пастирский лист сими словами):

В кінци прошу Вас, Впр. Отцї, щобисьте зволили ласкаво помолити ся в Церквах Ваших спільно з народом о щасливу подорож для Вашого епископа і о благословеньство Боже для его початкової працї.

Наміряю прибути до Ню-Йорку за два місяцї, о чім звіщу еще телеґрафічно. Тим часом віддаю Вас всїх опіцї Преч. Діви Марії, Царицї Руси.

Благодать Господа Нашего Іисуса Христа да будетъ съ духомъ вашимъ!

Львів дня 25. червня 1907.

† Сотер, епископ.

Лист зі Старого краю.

(З австрийського парламенту. Рільничі страйки в Галичині. Пастирський лист епископа Сотера Ортинського. Лемківський Банк в Новім Санчи. Ukrainische Rundschau. З'їзд славянських католиків в Велиграді на Мораві. Еміґрация з Угорщини.)

Дня 24 липня скінчила ся сесия австрийського парляменту посли роз'їхали ся домів, щоби вернути назад до Відня доперва в осени, мабудь в другій половині жовтня.

Послїдна сесия, що тревала понад 5 тижднів, не принесла для австрийських народів ніякої позитивної користи, бо новий „парлямент праці“ майже весь час був занятий справами більше формальної натури, як уконституоване парляментарної президиї, вибір комісий, уґруповане партий і т. д.; властива його діяльність зазначила ся хиба ухвалою „державної конечности“ — іменно ухвалою буджетової провізориї. Для австрийських податників з того нема одначе ніякої потіхи, бо податкова шруба остала та сама, що і давнійше і дальше немилосерно тисне податників з убогих суспільних верстов...

Орґани поодиноких політичних партий розглядають тепер минувшу сесию і подають парляментарний біланс на найблизшу будучину, беручи за основу своєї критики виложену в престольній промові при отвореню парляменту проґраму правительства. Що дотичить української преси в Галичині, то орґани всїх українських партий стоять на тім становищи, що проґрама, предложена правительством не може вдоволити українського народу в Галичині, бо поминено в ній дві найбільше пекучі для Українців справи — справу земельну (викупно на річ хліборобів землї більшої посілости) і законне унормоване национального питаня. Одним словом, ситуация е того роду, що українські посли будуть мусіли вести в осінній сесиї безглядну опозицию проти правительства, бо тільки ненастанним ставленем дещо виторгувати.

В Галичині розпочали ся жнива на добре.

Не бракло і в сїм роцї рільних страйків на териториї східної Галичини, котрі від великого рільного страйку в 1902 р. що річно хронічно повторяють ся. Сила послїдних рільних страйків по 1903 р. не дуже імпозантна, бо на се склало ся богато причин, головно масова еміґрация українських робітників на зарібки до Прус і до Америки, а не менше підвисшене платнї на панських ланах тим робітникам, котрі остали ся в краю. Добродійний економічний вплив страйків на селї видко наглядно, бо хоч і тепер ще сїльського робітника визискують, то не в такий безвічний спосіб, як перед 1902 р., коли робітникови в жнива за 14 годинну тяжку працю платили денно по 30 до 80 сотиків (6 до 16 американських центів)! По страйках платня місцями підскочила більше як 100 проц. і мае тенденцию йти дальше в гору. В сїм роцї вибухли страйки тільки в двох повітах: в перемиськім (село Болестрашичі) і в станиславівськім (села: Тисьменичани, Цуцилів, Камінна, Во[illegible], Годохолита, Похівка і Парилце); робітники жадають десятого снопа замість одинайцятого. Доси держать ся солїдарно і властям, котрі все стоять по сторонї дідичів, не удало ся страйку зломити.

Новоімедований епископ для Русинів в Америцї о. Сотер Ортинський опублікував пастирський лист до американсько-руських сьвященикiв. Змісту сего листу не подаемо, знаючи, що він і так в цїлости буде друкований в „Свободі“, зазначимо тільки, що польська і кацапська преса сей лист приняла холодно підносячи тільки з натиском, що Ортинський зірвав з дотеперішною традициею галицько-руських епископів видавати пастирські посланія якоюсь язиковою мішаниною і етимольоґічною правописию, а видав посланіе в чисто-народній мові і фонетичною правописию.

Перед кількома роками заснували українські інтеліґенти (головно бувший посол Василь Яворський) „Лемківський Банк“ в Новім Санчи в тій цїли, щоби там згуртувати капітали Лемків, що зароблені в Америцї гроші складають звичайно по польських касах, а через уділюване дешевого кредиту помагати тим лемкам, котрі остали в краю. Кацапські попи в Лемківщині, що доси панували над темним лемківським народом і довели його до духової і економічної руїни, старали ся всякими силами зараз з початку недопустити до зросту „Лемківського Банку“, боячи ся, щоби Лемки не двигнули ся економічно і не прозріли национально та не відвернули ся від своїх нахабних кацапських опікунів. Та ся кацапська кириня новій українській економічній институциї не пошкодила, „Лемківський Банк“ дуже скоро розвивае ся і коли перед трема роками мав всего річного обороту 319,000 кор. то в першій половинї с. р. мав вже 1,027,000 корон, і з кінцем року оборот досягне певно понад два міліони корон.

Покійний український публіцист Роман Сембратович основав для інформованя чужинців український орґан на німецькій мові „Ruthenische Revue“, котрий приніс для нас велику прислугу, зазнакомлюючи Европу з нашими справами. По смерти Романа Сембратовича журнал змінив фірму на „Ukrainische Rundschau“ (Украї-

ський огляд) для наглядного заморкованя національної єдности австрийських і російских українців. Тепер се видавництво оперто на уділах (один у діл 50 К. — 10 долярів). а на чолї видавництва стали посли до австрийського парляменту д-р Станислав Дністрянський д р Александер Колеса і д р Евген Левицький та редактор п. Володимир Кушнїр; обем видавництва мають розширити, а його зміст зробити більше ріжнородним і цікавим. Хто з читачів „Свободи" інтересуе ся старокраевими українськами справами і хоче помочи видавництву, нехай шле уділ і передплату на адресу: Ukrainische Rundschau, Wien XVII. Fraunfelderstrasse 2.

Дня 24 липня з'їхали ся в Велигродї на Моравії делеґати славянських народів, щоби спільно обговорити пропаґанду Католицизму серед православних Славян; Росиян, Українців, Сербів і Болгар. З Галичи приїхало на з'їзд кількох руських сьвященників з митрополитом Шептицким. Радили над католицизмом і православіем кілька днів, але сумніваемо ся, чи в будуччині наверне ся богато православних Славян на лоно римскої церкви, тим більше, що в XX віку доґматичні питаня неінтересують ширших кругів, так серед інтелїґенциї, як і серед народних верств, що в першій мірі слушно домагають ся полагодити пекучих социяльних квестий, а до питань, що пахнуть середновічним духом, всї поступові елементи відносять ся більше чим холодно,

Еіґрация з Угорщини до Америки прибирае в послїдних роках щораз більші розміри. За море виеміґрувало з Угорщини в р. р. 1886—1890 пересїчно 25. 725 осіб, в р, р. 1891—1895, 25.006 осіб, в р. р. 1896—1900 32.056 осіб, а в р. р. 1901—1905 110.187 осіб. Останні роки виказують точно такі числа: 1898 —22,065, 1099—43,394, 1900 —54,267, 1901—71,474, 1902 — 91,162, 1903 — 119,944, 1904—97,340, 1905—170,430, 1906—186,000, а в сїм роції до червня 124,000 осіб. Більшість тих еміґрантів виїздже в Америку через північно німецкі порти, а через Реку мимо сильної аґітациї зі сторони мадярського правительства з кождим роком паде, бо при 1905 р. було 30₀° еміґрантів, в р. 1906 тільки 22₀°, а в сім роції всего 16°₀. Угорщина по Італії достарчае Америці найбільшу скількість еміґрациї, а причина лежить в тім, що угорске правительство не дбае про усунене причини еміґрациї, не стараючи ся о економічне піднесене працюючих вестів.

С. Б.

ЩО НОВОГО ЧУВАТИ В СЬВІТЇ?.

З Росії.

Росия е тепер в великих клопотах. Не досить, що в державній касї нема гроший, але в Европі не хоче уже ніхто Росиї і цента пожичити, не досить, що мае клопіт з революціонерами, не досить, що ще чакають на ню вибори до третої Думи — а тут ще й показало ся, що славні герої з російско-японьской війни, то прості злодії і обманці і що треба їм тепер повиточувати процеси. Таких процесів було уже кілька, тепер же веде ся процес проти ґенералів, що піддали кріпость Порт-Артур Японцям, Именно обжаловано ґенералів: Штесля, Фока, Райса і Смирнова і так: Штесля за те, що він не послухав приказу головного команданта і не віддав команди Смирнову, що не постарав ся о поживу для війска, що посилав фалшиві рапорти, що доносив, що то він так завзято боронив Порт-Артур (хоч цілою обороною кермував ґанерал Кондратенко, Українець) і що віддав кріпость Японцям, хоч ціла военна рада противила ся тому. За се все після военного припису повинніби покарати его смертію. Фока обжаловують за се, що він не виповняв приказів Штесля, а Рейса за те, що помагав Штеслеви в его обманьствах. Смирнова обжаловано за се, що він видів всї лайдацтва, яких Штесель допускав ся. а нічо проти того не робив. Гарні порядки ! Гарні ґенерали — герої!

Сербія.

Теперішний сербский король Петро, що дістав ся на престол тим способом, ща за його підмовою офіцири замордували попередного короля Александра і его жінку Драґу мае також свої клопоти. Тепер короля ніхто не боїть ся. Всюди ширять ся рабунки, морди, пожари. Межи війском кипить, офіцири змовляють ся на короля. І тому король хоче тепер зречи ся престола (абдикутати) і відступити пановане свому старшому синови Юріеви. Однак сербський нарід ненавидить королевича Юрія бо се мае бути якийсь нарваний чоловік. Навіть богато е таких, що радіби цілком прогнати зі Сербії теперішну родину Караджорджевичів, і получити Сербію з сусїдною Болгаріею. Та лиш не знати, що сказали би на се другі державы.

І до Полянів беруть ся!

Беруть ся, але не в Галичинї, лише в Росиї і Прусах. В Росиї правительство так хитро обдумало нову виборчу ординацию (до третої думи), що тепер ті Поляки, що живуть в Росиї, не будуть могли більше вибрати, як 10 своїх послів, та й то ще не знати, чи виберуть. Крім того російське правительство розвязало всї польські товариства „Сокола", котрі були в Росиї, заказало носити Полякам польські відзнаки, н. пр. орли, так як Поляки забороняють в Галичинї носити січові відзнаки, дальше заборонили видавати много ґазет, заарештувано богато Поляків і т. д. Ще лїпше беруть ся до Поляків Прусаки. Вони не лиш, що переслїдують польські діти, що ходять до школи і кажуть їм 'релїгії учити ся по німецки, не лиш, що купують польські, паньські ґрунта і парцелюють межи німецких хлопів, але ще тепер хотять в соймі ухвалити такий закон, щоби вільно було від польських панів в Прусах відбирати за якусь ціну землю (вивласнувати) і спроваджувати на ту землю Німців кольоністів. Що Москалї і Прусаки роблять з Поляками. то само від 500 років роблять. Поляки з Русинами. Абож вони не переслїдували нашу віру, не пускали в аренду наші церкви Жидам, не давили руских хлопів? Або й тепер в Галичинї не переслїдують „Січи", „читальні' і т. п., не забороняють віча, не мучать руські діти в школї, не кажуть їм сьпівати, „Еще Польська не зґінела!" не спроваджують Мазурів, не кривдять народ при виборах, не заповняють арештів рускими хлопами, не видають несправедливі закони н. пр. закон о польованю і т. п.? Отже ми можемо Полякам сказати тепер; „Не роби другому, що тобі не миле!"

Голяндія.

Мала Голяндія мае великі клопоти на острові Целебес в Азії. Як доносять послїдні телеґрами місцеве маляйске населене вирізало цілий відділ голяндської інфантерії. На острові Целебес Голяндія мае уже довше як двіста літ повстане тамошних мешканців, з яким не може собі ніяк порадити, мимо того, що борба веде ся з найбільшою жорстокостию. Що пару літ довідуе ся сьвіт, що се обо то племя голяндції вирізали до послїдного чоловіка. Якийсь час настае тишина, щоб потом опять з тим більшою силою вибухнула буря. В грудню, приміром, 1906 року говорено, що вже наконець привернено цїлковитий спокій. В марти с. р. телеґраф подав нову звістку про повстане, в цьвітни голяндскі війска побили повстанців під Аказа, а тепер танець починае ся опять.

В МІСЯЦЮ ЮЛЇЮ 1907 р. ПЕРЕСТАЛИ БУТИ ЧЛЕНАМИ Р. Н. СОЮЗА.

В. 1. Тиханьский Андрей
Тиханьский Микита
Даньчишин Іван
Морох Яков
В. 4. Велґош Мартин
Возьняк Михайло
В. 6. Ченько Василь
Немеш Василь Котрусок
Бенца Михал Михарів Розман
Росоха Іван Іванів
В. 7. Спринчак Никола
Нїтуш Никола
Попович Федор
В. 11. Осовский Григорий
В. 15. Мадараш Андрей
В. 16. Сливка Василь
Галушка Михайло
В. 19. Терйор Смен
Коман Андрей
В. 22. Наґловский Антін
В. 23. Москаль Антін
Ґеровский Іван
В. 25. Гаргай Теодор
Хомко Іван
В. 26. Кардаш Петро
В. 27. Сеньчак Ілько
В. 30. Патриляк Яков
Михалишин Михайло
В. 31. Вислоцкий Іван
В. 32. Думнич Стефан
Микитинець Іван
Драґун Василь
В. 33. Кудрик Стефан
Клемен Іван I.
Стейчук Роман
Микулишак Андрей
Мицьо Андрей
Караін Григорий
Савич Андрей
Іжиніцкий Войтіх
Яремчук Семен
Караін Асафат
В. 39. Дудиньский Тимко
В. 42. Барна Федор
В. 45. Буляк Стефан
Бурц Аким
Корнай Андрей
В. 46. Ґвосьць Кость
В. 47. Маґусяк Василь
Мідяновский Михаїл
Рутнер Вільмош
Лавринюк Федор
Дубій Василь
В. 48. Кабат Войтіх
Майор Філярет
Русенко Лешко
Вархолик Михаїл (стар.)
Вархолик Михаїл (мол.)
Жилка Петро
Жилка Лукач
В. 50. Барна Василь
В. 54. Ґузік Теодозій
Криніцкий Никола
В. 55. Голота Іван
В. 57. Маційовский Михаїл
В. 58. Грицковен Іван
В. 60. Чіпор Гелена
В. 66. Ґарко Михайло
Стаiьчак Фіра
В. 67. Боднар Грись
Стецяк Яцко
Сливканич Гаврило
В. 69. Ролдич Теодор
В. 70. Малаховский Федор
Бабяк Петро
Гліб Іван
Ванца Тимко
Млинарик Григорий
Надбережний Михайло
В. 71. Криніцкий Яцко
В. 72. Рацін Василь
В. 78. Пінчак Юрий
Радик Василь
Хрущ Іван
В. 80. Тернавчик Іван
В. 82. Мисько Михайло
Грущишин Йосиф
Михалик Йосиф
Олінач Данько
Грущишин Михайло
В. 84. Данько Йосиф
В. 91. Тонінец Михайло
Шемердяк Василь
Допіна Іван
Крочковский Йосиф
Бараник Владислав
Миґасюк Николай
Кибаш Михаїл
В. 92. Куціньский Василь
Пастирнак Кость
Мельник Олекса
В. 94. Салак Іван
Кирлейза Іван
Билас Теодор
В. 96. Чурила Іван
Мудрик Іван
В. 96. Данилик Михайло
Левко Григорий
Кинаш Людвік
Петрина Василь
В. 97. Вислоцкий Юрий
В. 98. Хованець Іван
Хованець Петро
В. 99. Стадник Григорий
В. 102. Панкевич Никола
В. 103 Шерета Федор
Попович Федор
Трухан Іван
Гоєнець Іван
Статутяк Іван
Сурановиq Іван
Михів Іван
В. 105. Федецкий Федор
В. 107 Матус Лука
Смільницкий Панько
Мадарский Іван
В. 108. Маґрель Василь
Волошин Антін
Гаврилів Петро
Дикан Михайло
В. 112. Дзюк Маланка
Скиба Анна
Скоропада Дмитро
В. 113. Коземчак Михайло
Цапар Антін
В. 114. Рак Михайло
В. 116. Ґозанич Іван
Яскуловский Антін
Плішка Всаиль
Попа Іван
Хрущ Григорій
В. 117. Славский Едвард
В. 118. Хромцьо Акимина
В. 119. Себеля Михайло
В. 120. Конвіцкий Андрей
Гриник Захарій
В. 121. Басараб Василь
Пукач Адам
В. 123. Збишко Василь
Трач Василь
Булик Стефан
Сабівчак Іван
Петриця Іван
Притула Федор
Грицин Григорий
В. 124. Лось Іван
Балас Дмитро (мол.)
Гаргай Федор
Валюхович Тома
Воротила Стефан
Хорват Іван
В. 126. Сентелик Василь
В. 130. Ручка Антін
В. 133. Шміґельский Теодор
В. 135. Сенько Йосиф
Підкалицкий Іван (стар.)
Міхневич Михайло
Любас Михайло
Фонданич Войтко
Фонданич Михайло
В. 136. Бабій Василь
Демчук Яцко
В. 137. Псайка Михаїл
В. 138. Лебіщак Атаназий
В. 140. Сивак Стефан
Терлецкий Йосиф
В. 145. Войчак Ілько
В. 147. Скотніцкий Василь
Джас Роман
В. 150. Фесінич Николай
Головчак Стеф.
Яворский Йосиф Іґнацев
Нановский Іван Тарнова
Олексів Михайло
Туряньский Іґнат. Качан
В. 153. Піша Василь
Ґерич Михайло
Бурмич Іван
Буряк Василь
В. 154. Піх Фесько
В. 159. Ґой Михайло
Романишин Іван
Андрусь Мартин
Бернат Йосиф
В. 160. Вовк Ілько
В. 161. Надь Стефан
Ксай Василь
В. 162. Деркач Олексій

Т. Лабовский,
Головний Рек. Секретар.

Виназ членів Р. Н. С. за місяць Юлїй 1907 р.

Відділ	На цїле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти	Відділ	На цїле посмерт.	На пол. посмерт.	Діти
1	258	7	49	86	48	—	—
2	43	—	—	87	15	1	8
3	206	5	27	88	10	6	3
4	88	4	17	89	17	—	—
5	68	—	7	90	11	2	2
6	143	—	10	91	60	33	—
7	142	3	36	92	72	37	—
8	33	5	33	93	23	—	—
9	48	—	25	94	42	17	—
10	81	4	55	95	40	—	—
11	27	—	6	96	77	44	9
12	60	4	10	97	8	1	3
13	41	—	5	98	24	4	9
14	68	22	19	99	38	7	3
15	44	—	—	100	8	3	—
16	196	2	13	101	—	13	—
17	13	—	—	102	89	18	—
18	24	1	14	103	29	4	—
19	65	5	45	104	118	1	31
20	66	4	16	105	11	3	2
21	19	—	4	106	18	2	2
22	17	—	—	107	52	1	11
23	61	—	7	108	40	22	2
24	19	1	2	109	19	—	2
25	57	5	4	110	19	—	—
26	38	—	2	111	19	27	—
27	44	6	15	112	13	7	3
28	90	18	5	113	27	—	—
29	32	1	17	114	42	—	—
30	86	3	24	115	30	—	—
31	42	—	1	116	10	3	1
32	127	—	7	117	13	—	—
33	226	11	103	118	8	3	—
34	13	—	—	119	36	—	—
35	49	—	4	120	51	—	11
36	54	—	14	121	155	—	68
37	39	—	19	122	14	—	—
38	73	5	10	123	120	25	—
39	50	4	4	124	29	10	—
40	133	5	12	125	4	—	—
41	37	2	—	126	29	—	2
42	66	6	35	127	14	—	1
43	30	—	6	128	21	—	2
44	7	1	—	129	45	—	12
45	29	3	8	130	17	16	1
46	154	3	43	131	19	2	3
47	51	—	7	132	32	2	9
48	130	12	7	133	14	5	3
49	16	—	1	134	38	—	—
50	20	1	—	135	49	—	—
51	23	3	—	136	49	3	5
52	57	10	—	137	15	—	—
53	243	35	60	138	13	12	—
54	14	3	1	139	37	—	—
55	103	5	11	140	32	—	6
56	61	1	2	141	27	2	—
57	17	—	—	142	—	—	—
58	76	4	18	143	34	—	—
59	23	2	7	144	12	21	7
60	—	11	12	145	43	—	—
61	71	—	2	146	31	—	—
62	71	1	13	147	26	—	11
63	62	—	5	148	21	—	—
64	8	—	—	149	24	1	—
65	33	1	9	150	24	—	—
66	30	10	4	151	—	26	—
67	64	1	6	152	31	—	1
68	24	1	10	153	37	1	—
69	25	2	4	154	2	14	—
70	36	32	11	155	21	4	—
71	20	—	2	156	15	—	6
72	48	—	29	157	19	—	—
73	8	4	2	158	18	—	—
74	20	—	—	159	18	19	—
75	27	—	1	160	20	3	—
76	25	10	—	161	17	—	—
77	32	1	—	162	—	—	—
78	143	—	5	163	22	2	—
79	15	1	—	164	9	8	—
80	49	—	—	165	2	10	—
81	55	—	16	166	14	—	—
82	98	—	9	167	23	—	—
83	11	9	7				
84	49	—	—		7.795	742	1.249
85	138	1	13				

Всїх членів в „Союзї" було при кінци Юлїя 1907 року **9786**.

Т. Лабовский,
гол. рекорд. секретар.

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар, 'Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Парляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніть, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
о. Л. Левицкий, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
С. Калакуца, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00,
Посмертне за жінку $400.00,
Посмертне за дїти від 15.00 до $300.00.

В разї утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,

б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Сли отця родини в шпиталі божевільних, Союз платить що року родині $150.00

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Посмертні вісти.

Хомяк Петро, 10 літний син Григорія і Катерини і член Р. Н. Союза від. 62. Monessen, Pa. помер 22. юлія б. р.

Стойка Іван член Р. Н. Союза від. 65. Elizabeth, N. J. помер 23. юлія б. р. Небіщик походив з Галичини села Яслиска пов. Сянок Гал.

Юлія Татуско, жена Теодозія члена Р. Н. Союза від. 1. померла 29. юлія б. р.

Катарина Хомяк, жена Григорія, число Р. Н. Союза від. 48. McKeesport, Pa. померла 28 сїчня б. р.

Вічная память!

Ч. 207. КВІТ $815.87

на вісімсот пятнайцять долярів 87 центів, котрі п. Фотина Петрак Галичина отримала яко посмертну запомогу по мужу Сильвестер Петрак з Головної Каси Руского Народного Союза в Америцї.
Воля Сенкова, Гал. 13. Юлїя 07
Фотина Петрак.
Сьвідки:
Іван Питух,
Йосиф Питух.
Від місцевого Уряду Громадського і Парохіяльного в Волї Сенковій.
Михайл Солтис, начальник,
Йоан Кульчицкий, священик.

Ч. 250. КВІТ $100.00

на сто долярів, котрі п. Іван Фецко отримав яко надзвичайну запомогу за нездібність до праці з Головної Каси Руского Народного Союза в Америцї.
Dunmore, Pa. 28. July 1907.
Іван Фецко.
Сьвідки:
Василь Кости,
Френк Ліска.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америцї. Відділ (число) 114.
Станко Хома, предс.,
Мих. Лукач, секр.

Ч. 276. КВІТ $319.48

на триста девятнайцять долярів 48 центів, котрі п. Йосиф Романчак отримав яко кошта похоронні по Оресті Бурка з Головної Каси Руского Народного Союза в Америцї.
Oil City, Pa. 2. August 1907.
Йосиф Романчак.
Сьвідки:
Н. Фруз,
С. Романчак,
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америцї. Відділ (число) 139.
С. Романчак предс.
І. Романчак секр.

Ч. 288. КВІТ $38.00

на тридцять вісім долярів, котрі п. Петро Горощак отримав яко посмертну запомогу по сині Михайлі з Головної Каси Руского Народного Союза в Америцї.
Ansonia, Conn. 4. Aug. 1907.
Петро Горощак,
Сьвідки:
Лукач Пастиряк.
Кондрад Горбаль,
Від місцевого Уряду Руского Народного Союза в Америцї. Відділ (число) 68.
Петро Горощак предс.,
Григ. Сміт секр.

Ч. 301. КВІТ $260.38

на двіста шістдесять долярів 38 центів, котрі п. Ева Коцан (замуж. Драган) отримала яко посмертну запомогу по своїм мужу Петрі з Головної Каси Руского Народного Союза в Америцї.
New York N. Y. 10. Aug. 1907.
Ева Коцан.
Йосиф Драган муж Еви.
Сьвідки:
Прокіп Дикий,
Кісе Филип.
Николай Гарас секр.

Рух в відділах Р. Н. Союза.

Крес Форк, Па., Бр. Усп. Пр. Діви Мар., від. 88.

повідомляє всїх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 25. августа с. р. о 1-ій год. по полуд. в домі С. Мацка. На мітингу буде принимати ся нових членів до братства за половину вступного.
Панько, секр.

Ню-Йорк, Н. Й. бр. сьв. Володимира від. 108.

подає до загальної відомости що слідуючий місячний мітинг відбуде ся в суботу, дня 17-го вересня с. р. під числом 155 Ave. C. на другім поверху, до фронту.
К. Наконечний секр.

Маннерсвил, Па., бр. сьв. о. Николая, відд. 73.

подає до загальної відомости, що півсічний мітинг відбуде ся дня 18. августа с. р. Неявивший ся член заплатить від 50 цнт. до $1.00 кари.
С. Бардон, предс.,
М. Котляр, секр.

Ейтсборо, Па. бр сьв. Михаїла від. 51.

подає до прилюдної відомости, що на мітингу дня 4-го августа с. р. вибрано: В. Реймн предс., Олекса Бодак кас., В. Гурняк секр. Мітинги відбувають ся кождої другої неділї по першім.

Усїх позамісцевих членів взиває ся щоб свій розмет присилали все около 20-го кождого місяця на руки секр. Хто не пришле розмету буде вичеркнений.
В. Рейман предс.,
О Бодак кас.,
В. Гурняк секр.

Монт Кармель, Па. бр. сьв Петра і Павла, від. 5.

подає до загальної відомости, що річний мітинг відбуде ся дня 20-го августа с. р. Хто не явить ся заплатить 50 цнт. кари.
А. Гаракснн м. предс.,
І. Дзятко секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукування знакомих, оголошеня балїв, представлень, сходин і т. п. друкуємо в „Свободї" по цїнї одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

устроює бр. сьв. Андрея Первозв. в гали „New York Labor Temple" ч. 243-247, E. 84. Str., помежи 2 і 3 евн. в Ню-Йорку в суботу дня 7-го вересня с. р. Початок о год. 7-ій вечером. Вступ від особи 25 цнт. Музика перворядна. Усїх місцевих і позамісцевих Русинів запрашає
Комітет
Д. Павлик предс.,
П. Зятик кас.,
А. Павлик секр.

ДЕ Є?

Парася Сташко, літ 18 висока, білява, родом з Махнова пов. Рава руска. Приїхала з шваґром Михайлом Вусив около 30-го Марта 1907 до Ню-Йорку і була короткий час в домі сьвятого Юзефа. Хтоби знав прошу писати: Миколай Вусин 104—12th St., S. S. Pittsburg, Pa 31—

ДЕ Є

Настя Кухарик замужна за Федором Герила. Хтоб про ню що знав, або она сама най пише на адресу:
Anna Kycharyk,
Box 195,
31— New Florence. Pa.

Де є

Настя Іванців, жена Гриця Іванціва, родом з села Колониці, пов. Лїско, замешкалого тепер в Реймі, Па. Перед роком втїкла она до Америки з Ів. Петриком, який лишив в селї Ясїнок в Гал. жінку і 4 дітий. Хтоб що про ню знав і донїс дістане $5.00 нагороди
Hryc Iwanciw,
33— Ramey, Pa.

Де є

Стефан Каблаш, що правдоподібно мешкає десь коло Пітсбурга або Ботлер в Пенсильвенії. Хтоб знав що про него, або він сам нехай пише на адресу:
John Boburczak,
Box Mr. Zagurski,
33— Thorp, Wis.

Де є

Дмитро Давидяк з села Дарова, повіт Сянік. Пітора року сему був в Мэгеа, Pa. Хтоб знав що про него, або він сам нехай пише на адресу:
Mike Dawidiak,
12 Oak Alley Str.,
33—34 Carnegie, Pa.

НАДІСЛАНЕ.

Редакція одержала слідуючого листа, який подає ся тут в цілости:

„Не зважаючи на те, що на видання першого тома Українського Декламатора „Розваги" були затрачені великі кошти, той надзвичайний поспіх, який випав на долю „Розваги" (в протязї 1½ року — два видання), заохотив нас видать і другий том „Розваги", по такому-ж самому зразку і те-ж не жалїючи ні праці, ні коштів.

Другий том „Розваги" друкуєть ся з метою дать як найширшим і біднїшим кругам громадянства добрий матеріял для читання і декламування, через те і цїна другого тома буде значно дешевша од цїни І тома.

Приступаючи до впорядкування і видання II тома „Розваги", звертаємось до Вас, В. Д., із щирим проханням—не одмовте допомогти нам своїми творами.

Присилайте, будь ласка: оповідання, нариси, драматичні поеми, уривки із драм і комедій; поезії, жарти, сатіри, фантазії, поезії в прозі, монольоги, діяльоги, мельодекламації, пісні і думки.

За все сперед складаємо щиру, сердечну подяку.

Окрім того, повідомте, що Ви бажали-б, щоб було узято до другого тома „Розваги" із Ваших прозових і поетичних творів. уже друкованих в альманахах, журналах і в окремих виданнях.

І як що ласка та змога, пришліть і найновійшу останню свою фотографічну картку. В II томі теж будуть портрети: письменників, поетів, артистів і композиторів.

Друкувать думаємо почать другий том 15. серпня цього-ж таки 1907 року, через те прохаємо присилать твори як найшвидче, при першій спромозі.

Рукописи і фот. картка будуть повернуті Вам, по Вашому бажанню, негайно і в цілости.

Рукописи і картки посилайте на адресу: Київ. Іванівська 75, Олексї Коваленкові.

Ш. авторам другий том „Розваги" буде вислано в оправі gratis, зараз же по виході з друку.

З правдивим поважанням:
Редактор-упорядчик
Олекса Коваленко."

ДВА РОДИ ЛЮДИЙ.

Henry Ward Beecher сказав, що у нас є тільки два роди людий: „Я зроблю" і „Я не можу". Ті що говорять „Я зроблю" ідуть вперед і працюють, ті знова, що говорять „Я не можу" сидять безчинно і критикують перших. І се є дійсна правда. Однак є дуже поважне число таких, що хотїлиби ся прилучити до „Я зроблю", однак їх недуга на се їм не позваляє і примушує їх сидїти в класї „Я не можу". Богато людий в тім разї може собі в такий спосіб порадити, коли будуть уживати Трінера Американський Еліксір гіркого вина. Сей лік майже сейчас доведе їх органи травлення до порядку, дасть їм нову кров, а з нею і нову енергію. Лїк сей повинні уживати передовсїм ті, що чують умучене без ніякої видимої причини, сі, на яких приходить розпука, згризливість, у кого є брак енергії, чий апетит є слабий, цьвіт лиця зівялий, взагалі у кого проявляють ся симптоми жолудкової недуги. Лїк сей дає всякому, хто потребує здоровлє і енергію. Дістати можна у всїх аптиках
Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ТИСЯЧІ АКРІВ ЗЕМЛІ НА ПРОДАЖ

Земля добра під сад. Родить ся всьо. Вода здорова.

Близько великих міст. Цїна за акер від 8 до 25 дол. Пишіть на адресу:
Wasyl Syrotiuk,
Peardonville,
33—40 B. C. Canada.

Всячина.

Копальні смарагдів. Смараґ, зелений камінчик, дорогий і через те, що находить ся на земли в малій скількости. Копальні смарагдів находять ся лише в Австралії і в Колюмбії. Колюмбійскі копальні смараґдів істнували ще перед відкритєм Америки Іспанцями. Пізнійше 1555 р. загорнуло їх під свою власть іспаньске правительство і держало в своїх руках аж до недавна, навіть в тих часах, коли Колюмбія стала независимою републикою. Тепер належать они до колюмбійского правительства, яке віднаймає експльоатацію смараґдових теренів (простір кількох квадратових миль) синдикатови за річним чиншом півтора міліона франків. Копальні дають 700 тисяч франків доходу річно. Поміж типовими зеленими смарагдами находять ся там також відміни червоного, жовтого і чисто білого смараґду.

Продав царство небесне. „Родное Дѣло" подає интересну ілюстрацію для стану освіти (чи краще і темности) російського мужицтва. Се документ, списаний у формі контракту купна. Ось він: „Дня 9 мая 1907 року я, нижче підписаний, мужик із села Догмаровское, мелітопольського повіту, Николай Нікіфірович Тютюнов, числячий 38 літ, наслідком своєї безпомічної нужди і свого крайнього убожества, продав цїле мое небесне царство мойому краянови, богатому мужикови, Макарови Федосєвичеви Селенському за цїну 50 рублів, котрі я справдї одержав, що отсим власноручно потверджаю, Николай Нікіфірович Тютюнов. Власноручний підпис Николай Нікіфіровича Тютюнова отсим стверджаеть ся, дня 10 мая 1907 Догмеровский, громадский старшина".

Нове жерело державних доходів відкрило для себе російське правительство. А саме — протягом двох недїль (від 2 до 16 червня ст. ст.) наложено на 26 газет грошеві кари в висоті 26.400 рублів. Із сеї суми 17.100 рублів припадає на одну Москву. На випадок незаплачення грошей редактори йдуть до вязниці, замість кари до 500 рублів — на дві неділі, до 1000 р. — на місяць, і т. д. Таким способом нетільки каса державна збогачує ся, а й осягаєть ся друга мета: гнобити всяку опозиційну думку. До новисших цифр додамо, що протягом тих двох недїль правительство замкнуло 22 газет. Ось таке є „свобода праси" в „конституційній" Росії.

Кілько коштують війни? Як-раз тепер відбуває ся — як звісно — мирова конференція в Гаї, з огляду на що цікаво буде знати, кілько коштують в нинїшніх часах війни. Дотичні дати подав Еріх Вельман з Берліна в своїй докторській дисертації. По його дослідам видали на воєнні кошти: Данія (1864) 144 міліонів марок, Австрия (1866 р.) 480 міл. марок, Франція (1870 р.) 7.892·1 міл. мар., Росия в 1877—78 рр. 3.449 міл. мар., а в 1905 р. 4.937.16 міл. мар. Кошти будучої війни Німеччини обчислює Вельман на 61.5 міл. мар. денно. З огляду на те німецький воєнний скарб в Юлієвій вежі в Шпандаві, котрий виносить 121 міліонів мар., вистав би як-раз на два дни. А з другого боку можіть ся насуває ся на думку, кілько би то за ті гроші можна зробити для культури народів!

Сотворене першого чоловіка. В сусідстві держави Конґо живе племя Балюба. Оден місіонар, котрий жив між ними оповідає: У Балюбів є досить ясне понятє о найвисшій істоті, котру вони називають Кабезіа-Мпунґу або Кубе, себто могучий, вічний. Він сотворив небо і землю і удержує їх ще нинї. Кубе сотворив насамперед сонце, місяць і звізди, потому землю з ростинами, звірятами і т. д. Коли все те вже було готове, посадив на землю чоловіка і дві жінки, научив їх як все, що є на земли, називає ся і як все те зужиткувати. Чоловікови дав сокиру і ніж і научив його, як рубати дерево, як ткати, кувати зелїзо, як полювати і рибу ловити. Обом жінкам дав рискаль і ніж і показав їм, як справляти землю, варити, робити горшки, кошики, олїву і т. п. Сї перші мешканцї землї жили дуже довго щасливо з собою, аж одна з жінок постаріла ся. Але Кубе, котрий се предвидів, дав їм дар відмолоджувати ся і спосібність удержати сей дарунок для цїлого роду людського. На нещастє жінка загубила сей скарб; так прийшла смерть на сьвіт. Се нещастє так стало ся: Коли жінка побачила, що вона вже цїлком скорчила ся, взяла млинок своєї товаришки, котрим ся як раз приготовляла кукурудзу на пиво, пішла з тим до своєї хати і заперло за собою двері. В хатї зачала здирати з себе стару шкіру, що пішло дуже легко і клала на млинок. На місце старої, виступала на цїлім тїлї нова шкіра. Процедура вже кінчила ся, але як раз в тій хвили прийшла друга жінка, щоби відобрати млинок. Пхнула двері і в тій хвили нецїлком ще відмолоджена жінка упала мертва на землю і взяла тайну з собою. Ось причина, чому всї люде мусять вмирати. Оставша жінка мала з чоловіком богато дітий і від них походять всї люде. З тої пори Кубе вже цїлком не журить ся своїми сотворінями. Він лише часами приходить incognito до них, а де лиш стане, там западе ся земля. Не робить нікому нічого злого, отже і мурини не журять ся ним: не молять ся до него, ані не приносять йому ніяких жертв.

Адресар Братств Р. Н. Союза.

Если хто найде похибку в адресарі свого братства, нехай сейчас повідомить про се редакцію.

Від. 1. Братство св. Андрея в Шамокін, Па. Семан Хорощак секретар, 605 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.

Від. 2. Бр. св. Димитрія в Мт. Кармель, Па. Д. Коропчак, пред., В. Карляк, кас., І. Ворґач, секр. Мітинґи по 15-тім. Адр. I. Worhacz, 422 N. Maple Str. Mt. Carmel, Pa.

Від. 3. Бр. св. І. Хр. в Олифант, Па. Ю. Хиляк, предс., Т. Хома, кас., О. Ковтко, секр. Адр. O. Kowtko, Olyphant, Pa.

Від. 4. Р. Н. С. в Джерзи Сити, Н. Дж. М. Пупчик, пред., К. Курила, кас., Г. Підлипчак, секр. Мітинґи по 10-м в неділю в гали Голода, 38 Greene Str. Адр. H. Pidlypczak, 134 Morris Str.

Від. 5. Братство св. Петра і Павла в Мт. Кармель, Па. А. Мільо, пред., М. Болтун, кас., І. Дзятко, секр. Мітинґи відбувають ся в кожду неділю по 15-ім. Адреса братства: John Jatko, 123 Walnut St., Mount Carmel, Pa.

Від. 6. Бр. Ап. П. і П. в Бравнсвіл, Па. М. Бенча, предс., Ф. Схойра, кас., І. Петришко, секр. Мітинґи в четверту неділю місяця. Адр.: J. Petryszko, Box 118, West Brownsville, Pa.

Від. 7. Пок. Пресв. Богор. в Мекаду, Па. А. Капитула, предс., А. Янкевич, кас., Ст. Поступак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-ім. Адр: Stephen Postupak, Box 68, McAdoo, Pa.

Від. 8. Братство св. Арх. Михаіла в Елмайра Гайтс, Н. Й. Михайло Калинич, предсідатель, Козьма Мовчан, кас., Ів. Тарбай, секр. Мітинґи відбувають ся що місяць все першої неділі по 20-ім о 1-ій годині по полудни в гали церковно. Адреса: John Tarbay, 3041 Horsheads Boulevard, Elmira Heights, N. Y.

Від. 9 Бр. Пр. Богор. в Ст. Клейр Па. К. Стець предс., Д. Ядловский, кас., Р. Феценко, секр. Адр.: K. Fecenko, Box 290, St. Clair, Pa.

Від. 10. Бр. св. Ап. Петра і Павла в Ансонії, Конн. К. Горбаль предс., Я. Поливка секр., Гр. Журав кас. Мітинґи відбувають ся в послідну суботу місяця о год. 7-ій вечером.

Адреса братства: Kondrat Horbal Box 322, Ansonia, Conn.

Від. 11. Бр. св. Ів. Хр. в Ватербері, Конн. І. Констанкевич, предс., М. Душканич, кас., Л. Павелчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по 1-ім. Адр.: L. Pawelczak, 210 Bishop St., Waterbury, Conn.

Від. 12. Бр. св. Андрея в Йонкерс, Н. Й. Н. Дурняк, предс., С. Радко, кас., А. Телеп, секр. Міт. по 3-ої неділі. Адр.: A. Telep, 46 Washington St.

Від. 13. Бр. О. Николая в Трой, Н. Й. Ф. Телеп, секр., Адр.: F.Telep, c/o Malleable Iron Co. Watervliet, N. Y. Міт. в 3 неділю місяця.

Від. 14. Бр. св. Арх. Михаіла в Сент Луіс, Мо. Мих. Ридзик, предс., Олександер Валевский кас., Гриць Копча, секр. Адреса: Gregory Kopcha, 173 St. George St., St. Louis, Mo.

Від. 15. Бр. св. І. хр. в Бофало, Н. Й. Н. Середниский, пред., Д. Мидзяк, кас., Ф. Затик, секр. Міт. по 9-ій в неділю. Адр.: F. Ziatyk, 43 Churchill St.

Від. 16. Бр. Пр. Бог. в Ленсфорд, Па. І. Поляньский, предс., С. Скарлош, кас., Л. Моніта, секр. Адр.: Leo Monita, Box 65 Coal Dale, Pa.

Від. 17. Бр. Пр. Бог. в Вест Павлет, Вт. В. Плішка, предс., Г. Смерідко, кас., М. Кулениц, секр. Мітинґи що третої неділі. Адр.: M. Kylenycz, Box 87, West Pawlet, Vt.

Від. 18. Братство св. Івана Хрестителя в Сімор, Конн Петро Ленько, предс., Ірон Горбаль, кас., В. Д. Вани, секр. Мітинґи відбувають ся в послідну суботу кождого місяця о 7½ год. вечером. Адрес: W. D. Wann, Box 95, Seymour, Conn.

Від. 19. Бр. св. Вас. Вел. в Прайсбурґ, Па. Ю. Фалат, предс., С. Турок, кас., С. Сисак, секр. Мітинґи першої неділі по 15-тім в руській школі. Адр.: S. Sysak, Box 220, Priceburg, Pa.

Від. 20. Бр. Петра і Павла в Джесеп, Па. І. Сенко, секр., Адр.: I. Senko, Jessup, Pa.

Від. 21. Бр. св. Метд. в Мейфілд, Па. Петро Сабат, предс., Адр.: P. Sabat, Box 65, Мітинґи кождої 3-ої неділі по 1-ім в рафіяльній гали.

Від. 22. Бр. св. Николая в Менавн, Па. І. Гурес, предс., І. Роман, кас., Л. Іванчин, секр. Міт. 3-ої неділі в місяцю. Ад.: L. Iwanchin, Box 63, Manown, Pa.

Від. 23. Бр. Арх. Мих. в Гомстед, Па. П. Феш, предс., І. Чупинка, секр. Адр.: John Czupinka, 507 4-rd Ave., Homestead, Pa. Міт. в послідну неділю місяця.

Від. 24. Бр. св. Йосифа, в Шамокін, Па. С. Крапіцак, предс., П. Беднарчик, кас., J. Pigo, секр. 1025 Race St. Shamokin. Pa. Міт. в словенській гали.

Від. 25. Братство св. Івана Хрестителя в Травґер, Па. А. Семаницкий, предс., Я. Юцак, касієр, М. Юцак, секр., Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: M. Juszczak, Box 251, Southwest, Pa. Westmoreland Co.

Від. 26. Бр. св. Благо. Пр. Бог. в Бел Вернон, Па. В. Ядловский, предс., Т. Фрицкий, кас. П. Грабаня, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адр.: T. Frycki, Box 216, Pricedale, Pa.

Від. 27. Братство св. Петра і Павла в Ґлен Лайн, Па. Іван Маркович, предс., Данило Гарбера, кас., Лешко Фрицко, секретар. Мітинґи відбувають ся кождого місяця 16-го о год. 7-ій вечером в школі під церквою. Адрес: A. Frycko, Box 141, Glen Lyon, Pa.

Від. 28. Бр. св. Ілії Пр. Я. Яцила, предс., І. Стець, кас., І. Пустельник, секр. Міт. 2-гої неділі по 1-шім. Адр.: John Pustelnik, Box 4, Mahanoy Plane, Pa.

Від. 29. Пр. св. Спаса в Рон, Па Т. Сторошка, предс., С. Даліввский, кас., Т. Гулик, секр. Адр. T. Hulik, Rhone, Pa.

Від. 30. Бр. св. Ап. Андрея в Бреслав, Па. І. Гмитрик, пред., А. Скробала, кас., П. Леньо, секр. Міт. кождої 2-гої неділі по 1-шім. Адр.: Panko Lenio, 481 Plymouth Str., Breslau, Pa.

Від. 31. Бр. св. Мих. в Еліанор, Па. Ф. Валко, предс., І. Попівчак, кас., О. Бобалик, секр., Міт. кождої 2-гої неділі по 1-шім. Адр.: J. Bobalyk, Box 167, Eleanor, Pa.

Від. 32. Бр. св. П. і П. в Травґер, Па. І. Червінка, предс., В. Спірко, кас., І. Червінка, секр. Міт. кождої послідної неділі в місяцю. Адр.: John Czerwinka, Box 7, Trauger, Pa.

Від. 33. Братство Успенія Пр. Богородиці в Нортгемптон, Па. Гаврило Онуцак, предс., Мих. Чепеляк, кас., Мих. Петрик, секр. Мітинґи в кожду четверту неділю місяця. Адр.: Michael Petrick, Box 48, Northampton, Pa.

Від. 34. М. Р. Н. С. Ст. Ставіскі, секр. Адр.: St. Stawisky, Box 156, Rendham, Pa.

Від. 35. Братство трьох Святителів в Витні, Па. Іван Сопчишак, предс., Спиридон Городишак, кас., Петро Квочка, секр. Мітинґи відбувають ся кождого місяця все в неділю по 15-ім. Адрес: Peter Kwoczka, Box 84, Whitney, Pa.

Від. 36. Бр. св. Ів. Хр. в Скатдейл, Па. П. Гула, предс., Н. Зарило, кас., Ст. Мілян, секр. Міт. кождої неділі по 15-тім в гали П. Кулениха, Адр.: St. Milan, Everson, Pa.

Від. 37. Бр. св. О. Ник. в Чішголм, Мінн. П. Курочка, предс., О. Кур, кас., І. Лазоришак, секр. Міт. кождої неділі по 10-ім. Адр.: L. Lazoryshak, Box 262, Chisholm, Minn.

Від. 38. Братство св. О. Николая в Оборн, Н. Й. М. Поляньский, предс., І. Тиханич, кас., М. Ротко, секретар. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділі по першім в салі під руською церквою при Washington St. Адрес братства: T. Rotko, 29 Cross Str., Auburn, N. Y

Від. 39. Братство св. Петра і Павла в Сиракюз, Н. Й. І. Пелин, предс., Т. Глива, кас., А. Варян, секр. Мітинґи відбувають ся в першу неділю місяця. Адреса братства: Andrew Waryan, 105 Ontario Str., Syracuse, N. Y.

Від. 40. Братство св. Ілії прор. в Скрентон, Па. Іван Лезінський, предс., Тимко Шеремета кас., Демко Ленько, секр. Мітинґи відбувають ся кождої четвертої неділі в церковній галі св. Івана Хрестителя. Адреса: Demko Lesko, 440 Alder St.: Scranton, Pa.

Від. 41. Бр. св. Арх. Мих. в Вестморіленд Сіті, Па. Ст. Темчишак, предс., І.Дзибан, кас., Т. Глива, секр. Міт. в 1-шу неділю по 12-тім. Адр.: Theo. Hlywa, Box 265, Manor, Pa.

Від. 42. Брвтство св. О. Николая в Пасейк, Н. Дж. Конст. Петрик, кас., Ант. Кузмич, предс., Алекс. Хованець, секр. Мітинґи відбувають ся що другої неділі по першім. Адр.: A. Chowanec, 211 3-rd St., Passaic, N. J.

Від. 43. Бр. св. Вас. в Сімпсон, Па. Я. Ґавран, предс., Г. Марчик, кас., Н. Бочновыч, секр. Міт. по 15-тім. Адр.: N. Boczniowycz, Simpson, Pa. (Lack. Co.)

Від. 44. Бр. Пр. Богор. А. Трофан, предс., А. Адам, кас., М. Ладика, секр. Мітинґи в неділю по 15-тім під церквою. Адр. M. W. Ladyka, 332 S. Locust, St., Mt. Carmel, Pa.

Від. 45. Товариство "Любов" в Філядельфії, Па. Ів. Кречковский, предс., А. Вислоцкий, касієр, Стеф. Демків, сек. Мітинґи відбувають ся в третю неділю в місяци, в церковній гали на 9-тій і Noble Str. Адреса: S. Demkiw, 695 S. 2-nd St. Philadelphia, Pa.

Від. 46. Братство св. Петра і Павла в Плимавт, Па. А. Канюк, предс., Ст. Гриняк, кас. і секр. Адреса: St. Hryniak, 544 W. Main St., Plymouth, Pa.

Від. 47. Братство св. Петра і Павла в Ембридж, Па. П. Середницкий, предс., Ф. Яромей, кас., І. Михалик, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім. Адреса братства: John Mychalik, Box 274, Ambridge, Pa.

Від. 48. Бр. св. Ів. Хр. в Микіспорт, Па. Петро Фрицко, предс., Лука Сим кас., Адам Галасінский секр. Мітинґи відбувають ся в четверту неділю по першім в церковній гали. Адрес: Adam Halasinsky, 418 Spring Str., McKeesport, Pa.

Від. 49. Бр. Рожд. Пр. Бог. в Павгетин, В.Ва. І. Гудак, пред. П. Лекерак, кас., Й. Братічак, секр. Міт. кождої 2-гої неділі під айриским костелом. Адр.: J. Braticzak, Box 32, Mayberry, W. Va.

Від. 50. Бр. св. Ів. Хр. в Дислодж, Мо. Т. Ревак, предс., І. Чорний, кас., Т. Мiцік, секр. Адр.:Theo. Micik, Box 25, Desloge, Mo.

Від. 51. Братство св. Михаіла в Yatesboro, Pa. В. Рейман, предс., О. Бодак кас., В. Гурняк секр. Мітинґи в другу неділю по першім. Адр.: Victor Gorniak, Yatesboro, Pa.

Від. 52. Бр. св. Ів. Хр. в Голійок, Мас. Мих. Беля, предс., Н. Хрипак кас., Тимко Рудий секр. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділі в місяци в Hiberniah Hall на розі Front a John Str., Адрес: St. John the Baptist Society, 13 South St., Holyoke, Mass.

Від. 53. Братство св. О. Николая в Пітсбурґ, Па. П. Патуляк, предс., М. Дмитрів, кас., Н. Пейко, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в руській гали при улиці 7-ій. Адреса братства: Peter Patulak, 715 Cabot Way, S.S. Pittsburg, Pa.

Від. 54. Бр. св. Арх. Мих. в Тервіл, Конн. І. Париляк, предс., М. Бобик, кас., Ю. Ціхон, секр. Міт. що другої неділі місяця. Адр.: Geo. Cichon, Box 495, Terryville, Conn.

Від. 55. Братство св. Петра і Павла в Карнеґі, Па., Ів. Бурка ІІ. предс., Мих. Бурка секр., Н. Колодійчик кас. Адр.: John Borka, Ohio Valley Bank, Allegheny, Pa.

Від. 56. Бр. Пр. Бог. в Алегені, Па. П. Корнеяв, предс., П. Палиця, кас., І. Бурка, секр. Мітинґи кождої неділі по 1-шім. Адр.: John Burka, Ohio Valley Bank, Allegheny, Pa.

Від. 57. Бр. св. П. і П. в Когус Н. Й. М. Мускаляк, предс., М. Майхрич, кас., Д. Мерена, секр. Міт. в гали Д. Мерени в 2-гу неділю по 15-тім. Адр.: D. Merena, 11 Oneida Str., Cohoes, N. Y.

Від. 58. Бр. св. Волод. в Реймі, Па. Ю. Баранюк, предс., В. Цап, кас., Й. Ялечко, секр. Міт. в кожду 2-гу неділю по 1-шім. Адр.: J. Jaleczko, Box 156, Ramey, Pa.

Від. 59. Бр. св. Ів. Хр. в Еверсон, Па. М. Тешнар, предс., А. Овад, кас., І. Фариняк, секр. Міт. в першу неділю по 15-тім. Адр.: J. Faryniak, Box 21 Juniataville, Pa.

Від. 60. Бр. св. Анни в Балтимор, Мд. Л. Форгач, предс., А. Тирпак, кас., Ігнат Ладна, секр. Міт. в 2-гу неділю місяця. Адр.: Ihnat Ladna, 1605 Lancaster Str., Baltimore, Md.

Від. 61. Братство св. Ап. Петра і Павла в Донло, Па. А. Шеремета, предс., Ю. Петрик, кас., А. Чінґель, секр. Мітинґи відбувають ся в другу неділю по першім в руско-словенській салі. Адреса братства: Andrew Czingely, Box 222, Dunlo, Pa.

Від. 62. Бр. св. Ів. хр. в Монесен, Па. Гр. Хомяк предс., Ст. Цимбала, кас., Д. Федорчак, секр. Міт. в 2-гу неділю по першім в італійській гали на 3-ій стріті. Адр.: D. Fedorchak, 237 E. Shoemaker Ave. Monessen, Pa.

Від. 63. Бр. св. О. Ник. в Форд Сити, Па. М. Гуменда, предс., М. Петрончак, кас., С. Баль, секр. Міт. в неділю по 15-тім. Адрес: S, Ball, Box 319, Ford City, Pa.

Від. 64. Бр. св. П. і П. в Ґрейдетін, Па. В. Гандоґа, предс., І. Бистрицкий, кас., Іван Гандоґа, секр. Міт. 2-гої неділі по 1-шім. Адр.: John Handoga, Box 13, Gradatim, Pa.

Від. 65. Бр. св. Волод. в Елізабет, Н. Дж. М. Заканич, предс., Т. Федош, кас., В. Левчик, секр. Міт. по першім в неділю. Адр.: W. Lewczyk, 48 Washington Av. Elizabeth, N. J.

Від. 66. Братство св. Андрея в Ню-Йорк, Н Й. Данило Павлик, предс., Павло Зятик, кас., Андрий Павлик, секр. Мітинґи місячні відбувають ся все в пятницю по десятім о годині пів до осьмої в гали п. Михалика, ч. 1341 Ave. A, в Ню-Йорку. Адр.: A. Pawlyk, 444 E. 75-th Str., York, N. Y.

Від. 67. Бр. св. Арх. Мих. в Ботлер, Па. Г. Павук, предс., І. Бунга, кас., Ю. Краніцкий, секр. Міт. 3-ої неділі в місяци. Адр.: Julian Kranickij, Box 277, Butler, Pa.

Від. 68. Бр. М. Р. Н. С. в Ансонії, Конн. Мостовий Гриць, сек., Адр.: H. Mostowyj, 14 Jersey St., Ansonia, Conn.

Від. 69. Тов. "Зоря" в Ню-Йорку А. Корпан, предс., М. Мартинів, кас., Й. Ванчицкий, секр. Міт. кождої 4-ої суботи в місяцю в Либерті Гал, 257-63 E. Houston, St. N. Y. Адр.: J. Wanczyckyj, 641 E. 11-th St. New York.

Від. 70. Клюб пост. Русинів в Джерзі Сіті, Н. Дж. А. Сандович, предс., Л. Павелчак, кас., М. Келичава, секр. Міт. по 10-тім в пятницю. Адр.: M. Keleczawa, 140 Essex St., Jersey City, N. J.

Від. 71. Бр. св. Ів. Хр. в Франклін Форнес, Н. Дж. А. Цвайк, предс., М. Саболь, кас., П. Данчевский, секр. Міт. другої неділі по першім. Адр.: P. Danczewsky, Box 115, Franklin Furnace, N. J.

Від. 72. Бр. св. Волод. в Алден Сте., Па. О. Рудавский, предс., Ю. Гавриляк, кас., П. Галайда, секр. Міт. першої неділі місяця. Адр.: N. Hajda, Alden Sta., Pa. (Luzerny Co.)

Від. 73. Братство кн. Данила в Правіденс, Р. Ай. М. Борис, предс., Н. Стельмах, секр. Мітинґи відбувають ся кождої третої неділі в місяцю. Адрес братства: N. Stelmach, 32 Atwood St. (rear), Providence, R. I.

Від. 74. Бр. св. Юрія в Гренвіл, Н. Й. І. Мітруз, предс., Ю. Гавелка, кас., М. Демчик, секр. Адр.: M. Demczyk, Box 559, Granville, N. Y.

Від. 75. Бр. св. Волод. в Мт Кармел, Па. В. Карлик, предс., І. Ворґач, кас., А. Грабский, секр. Міт. в неділю по 30-тім Адр.: Alex Hrabski, 309 W. 2-nd St., Mt. Carmel, Pa.

Від. 76. Бр. св. Ів. Хр. в Ньюарку, Н. Дж. І. Добуш предс., Ник. Савчак кас., Гр. Ґінда секр. Адр.: Gregor Ginda, 146 Pacific St., Newark, N. J.

Від. 77. Бр. св. Стефана в Йорквил, О. Ів. Станько, предс., С. Кабан, кас., С. Онисик, секр. Мітинґи відбувають ся в четверту неділю місяця у Ст. Кабана. Адр.: St. Onysyk, Box 16 Yorkville, O.

Від. 78. Бр. св. О. Ник. в Майнерсвіл, Па. С. Бардон, предс., Й. Вайда, кас., М. Котляр, сек. Адр.: M. Kotlar, Box 508, Minersville, Pa.

Від. 79. Бр. св. Юрія в Маєрсдейл, Па. Л. Олiяр, предс., Н. Гіляк, кас., І. Мацько, секр. Адр.: John Macko Box 208, Meyersdale, Pa.

Від. 80. Бр. св. Михаіла в Плезент, Валі, Па. П. Славиняк, предс., П. Креснияк, кас., І. Тернавчук, секр. Мітинґи відбувають ся в неділю по 15-ім. Адр.: I. Ternawczyk, Box 14, Westmoreland, Pa.

Від. 81. Бр. св. П. і П. в Балтимор, Мд. М. Дурдела, предс., Т. Федоранко, кас., Й. Дурдела, секр. Міт. в 4-ту неділю місяця. Адр.: Jos. Durdela, Curtis Bay Sta., Baltimore, Md.

Від. 82. Бр. св. П. і П. в Ню Александрія, Па. А. Круль пред., Т. Иванисек, кас., Н. Кич, секр. Міт. в першу неділю по 15-тім. Адр.: N. Kicz, Box 176, New Alexandria, Pa.

ПРОДАЮ І КУПУЮ ФАРМИ ЛОТИ І ХАТИ.

Най би ти був хоч де, то я тв можу продати і купити. Лоти мож купити в добрім положеню ще тано: всего $20 готівки а решту на легкий виплат. Заробок певний, бо місто ще лиш ся зачинає будувати. Пишіть.

G. Krikevsky,
Box 501, Edmonton, Alta, Can.

Первая Русская Контора

по покупкѣ и продажѣ земли (Real Estate) в Ванкуверѣ, Vancouver, British Columbia.

Контора принимает на себя хлопоты по высилкѣ пароходных и желѣзподорожных билетов до Ванкувера ввиду того, что высланный билет стоит меньше на 15—20 процентов чѣм купленный на станціи отправленія.

Для внов пріѣзжающих в Ванкувер Контори по мѣрѣ возможности подыскивает работу.

Кто интересуется новой провинціей „Британская Колумбія": цѣнами на землю, климатом, рабочей платной и другими условіями может письменно получить от Конторы всѣ подробныя свѣдѣнія.

К. ПОРОШИН И КО.
K. POROSHIN & CO.
842 Powell St.,
VANCOUVER, B. C.
37-34 CANADA.

Стефан Рябець

має у себе найліпші напитки, циґари і папироси. Має також добре заряджену ґросерню.

— СПРОБУЙТЕ! —

Mahanoy Plane, Pa.

K. G. CIESLAK,

ФОТОГРАФ.

Сли хочете з малої фотографії зробити великий портрет, то пришліть мені малу фотографію, а я Вам з неї зроблю таку велику як лиш хочете.

2737 PENN AVE.,
12th & CARSON STS. S. S.
PITTSBURG, PA.
710 BRADDOCK AVE.
BRADDOCK, PA.

THE FIRST NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал $50.000.00. Надвишка і нерозділені зиски $93.000.00

Заснований 1864 року.

Найстарший Народний Банк в Скулкил Кавнті.

Провадить загальний банковий бизнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частий сьвіта. Позичає гроші на реальности. Депозити сего банку подвоїлись протягом послідних 5 літ і виносять тепер около $500.000.00.

Гроші пересилає через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Dr. J. SZLUPAS,

1419 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

Можна его бачити в офасі: від 8 ої до 10-ої год. рано, від 2 ої до 4-ої попол., від 7 ої до 10-ої вечер.
Old Phone 1269—B

HOWARD ALBERT.

Аптикар.

Продає всілякі ліки по найнизших цінах. Ліки Севери.

ЛАНСФОРД, ПА.

Harry E. Paul.

Робить камінні нагробники, хрести, памятники.

Ріг Пайн і Маркет улиць,
ПОРТ КАРБОН, ПА.

ДОКТОР ШТАЙН.

Урядує: від 8 до 10 рано, 1 до 3 по обіді, 7 до 9 вечер.

18 E. Oak St., Шенандоа, Па.

ДОКТОР ҐРУЛЕР.

Застати его можна в офисі від 8 до 9 рано, 1 до 3 по полудни, 7 до 9 вечер.

30 E. Lloyd St., Шенандоа, Па.

Спис книжок, які продаємо:

* Америка .... 15 ц.
* Ангел та пустельник і т. і. 15 ц.
Біблія Велика .... 2 дол.
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся .... 15 ц.
* В Старім і Новім краю ... 25 ц.
* Гріхи міліонерів і т. п. С. 7 15 ц.
Дещо з історії православної місиї в Америці .... 10 ц.
Дещо про зьвірята .... 30 ц.
* Дві левадя і т. п. С. 5 .... 15 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6 .... 15 ц.
Драгоманів .... 15 ц.
* Еміґрант .... 15 ц.
Журавлі .... 10 ц.
Житє Ісуса Христа .... 1.50 дол.
* Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах .. 15 ц.
За красою .... 1 дол.
Земельне питанє .... 15 ц.
Зуб за зуб .... 10 ц.
* Казки про Жидів .... 15 ц.
Історія Руси з образками .. 10 ц.
Капітал і праця .... 15 ц.
* Книжка Рахункова .... 50 ц.
Марія .... 10 ц.
*Многострадальний народ. огляд історії украіньского народу .... 20 ц.
*Навернений Грішник .... 20 ц.
Народний рух австро-угорских Русинів .... 15 ц.
Новий Завіт .... 4 дол
Образки і загадки .... 10 ц
Оповіданя .... 15 ц
Оповід. про заздрих богів 10 ц
Цестрі звуки .... 75 ц
Про відступників від рос. православія .... 10 ц
* Про нутро землі .... 25 ц
Підземні скарби .... 25 ц
Покуса .... 10 ц
Псалтир .... 1 дол
Розмова Поляка, з Русином 10 ц
Руско-англійский словар. 20 ц
* Релігійні віровання старинних народів .... 20 ц
Смерть .... 10 ц.
*Стародавні казки та оповіданя .... 15 ц
*Степові люде .... 15 ц
*Страйк .... 20 ц
*Стріляй на смерть, робітнича драма .... 15 ц
Унія в Америці .... 20 ц
*Хто з чого жиє .... 15 ц
* Які то є люди на земли з 20 образками .... 50 ц.
* Як мужик ходив до царя правди шукати .... 15 ц
* Через кордон .... 15 ц

Swoboda, 184 Hudson St., New York

Хочете Поради, Інформації, Роботи?

Усе те дістанете безплатно в Бюрі Славяньского Іміґраційного Тов.

Голосітись лично на адресу:
SLAVONIC IMMIGRANT SOCIETY.
35 Broadway, 5th floor, New York City.

Всякого Рода Справи

можете залагодити тільки через одинову

Руско-Народну Канцелярію в Винипегу.

Пишіть або удавайте ся лично на адресу:

RUSKA KANCELARYJA:
Room 4, 666½ Main St., Winnipeg, Man., Canada.
Телефон 7284.

Перший Руский Банк

КАНЦЕЛЯРІЯ Рільно-Нотаріяльна

ПЕТРА ШЕВЧИКА

— в —

NIAGARA FALLS, N. Y.

Висилка гроший на цілу кулю земску під гваранцією. Гроші зістають виплачені найдальше до 14 днів.

Спродажа шифкарт на всі корабельні лінії.

Запагоджене справ військових.

Вирабляю повновласти, контракти купна і продажи.

Продажа лотів, домів і фарм в Злучених Державах і Канаді на добрих услівіях. Лоти від 150 до 2000 долярів.

Братя Русини! Не будьте лакомі на дурнички і дарунки ріжних пройдисьвітів агентів, що обіцяють вам гори долини а ви за тое мусите нераз дорого заплатити. Удавайтесь в кождій справі до чоловіка чесного, що провадить свій інтерес вже більше 12 літ.

Філії Канцелярії: Box 164 Yatesboro Pa.; Box 96 Connorville, O.; 3827—4th Ave. Altoona, Pa.; 9 Rushton Place, Waterbury, Conn.

Всі листи адресуйте так:
PETER SZEWCZYK, 1223 E. FALLS ST., NIAGARA FALLS, N. Y. 23—

8 ДЕННИЙ ГОДИННИК.

НЕМНОГІ З ВАС МАЮТЬ ТАКИЙ ГОДИННИК ЯК СЕЙ.

Нр. 16, зі сталевим верхом, осередком, о 11 камінях, в якім мож ви бачити, накручуваний і реґульований з гори, з прегарним ціферблятом і сказівками. Годинник сей іде цілий тиждень без накручованя. Сей годинник є знаменитий під кождим зглядом і гварантований на 15 літ. Всюди по склепах продають его за $14.50. Ми хочем, аби ви запізнались ближше з нами. Хочемо, аби ви поручили наш товар вашим приятелям, єсли ви з него вдоволені. Замовте сей $14.50 годинник сейчас, а ми пішлемо вам також 2 дол. позолочуваний ланцушок даром. **За сей годинник і ланцушок разом порахуєм вам лише $5.90.**

Все що потребуєте зробити, се написати ваше імя і офис докладно, сказати о годинник No. 32, післати нам 15 центів в марках почтових в листі а ми пішлемо вам годинник і ланцушок до вашого найблизшого експресового офису, де можете оглянути річи перед заплатою. Єсли думаєте, що годинник і ланцушок післані вам варта $16.50, тоді заплатіть експресовому агентови решту се е $5.75. Памятайте, що ви не тратите нічого, бо ми звертаємо гроші кождому хто невдоволений.

Адрес:
GREAT EASTERN WATCH COMPANY Dept. 51
190 West Broadway, New York, N. Y.

БАНК РУСКИХ ЕМІГРАНТІВ

Заінкорпорований в Стейті Ню Джерзі. Капітал 50.000.00 д.

181 E. 3-d St., New York, N. Y.

Банк сей залагоджує слідуючі справи:

1) **Пересилає гроші** до всіх країв і держав сьвіта по цінах можливо найтанших і як найскорше.

2) **Продає шифкарти** на ріжні лінії корабельні до старого краю як також з краю до Америки по тих самих цінах, що і самі компанії по своїх головних офісах в Ню Йорку.

3) **Виробляє повновласти,** контракти купна і продажи заосмотрені підписом конзуля; перепроваджує процеси спадкові, інтабуляції, екстабуляції, колектує гроші і взагалі перепроваджує всякі инші справи зі судами і старокраєвими властями при помочи звісних старокраєвих нотарів і адвокатів.

4) **Полагоджує справи військові,** як: увільненє від асентирунку, військової контролі, увільненє від вправ і т. п.

5) **Вирабляє пашпорти** для ситизенів виїзджаючих до краю.

6) **Дає поради в процесах** против компаній в разі каліцтва, смерти, невиплаченя пейди і в других правних американьских справах.

7) **Міняє гроші** — старокраєві на американьскі і американьскі на краєві після біжучого курсу.

Кромі сего Банк Руских Емігрантів готов служити порадою і інформаціями також в других справах, особливо тим, котрі приїзджають до Ню Йорку а не суть обзнакомлені з містом. Банк Руских Емігрантів вкладає гроші на процент до американьских і краєвих банків.

Десята часть з чистого доходу Банку Руских Емігрантів призначена на Руский Народний Еміґраційний Дім в Америці.

З поважанем

Дирекція: Г. Дзядик предс., А. Савка місто-предс., Х. Кирчів кас., С. Ядловский секр.

Адрес: Ruth. Immigrant Exchange
181 E. 3 St., New York, N. Y.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read

The International Socialist Review

Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.

CHARLES H. KERR & COMPANY, Publishers
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Вироби бордзі, шапки, відзнаки, хоругви, уніформи.
Цінники і пробки висилає даром.

Можете писати до нас по руски, словеньски або польски.
R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

MERCHANTS NATIONAL BANK

Шенандоа, Па.

Капітал 100.000.00 дол.

Надвишка 120.000.00 дол.

Депозити визше пів міліона долярів.

Се є NATIONAL BANK чартерований Урядом Злучених Держав і під безпосередною контролею тогож уряду.

Є се одинокий Банк в Шенандоа, Па. що має свій власний будинок, в якім міститься почта.

Вкладайте гроші до того Банку а дістанете від них процент. Банк сей виплачує що року тисячі долярів проценту своїм костумерам, котрі мають в нім свої гроші.

Там розмовляє ся по руски.

Merchants National Bank
на розі улиць Мейн і Лойд,
Shenandoah Pa.

ПЕРШИЙ РУСКО-СЛОВЕНЬСКО-ПОЛЬСКИЙ

Банкир і Нотар публичний

затверджений через ґубернатора стейту виконує ріжні справи з помочію старорускoго нотара і адвоката.

1) **Виробляю повновласти,** контракти купна і продажи, перепроваджую процеси спадкові, інтабуляції і экстабуляції.

2) **Справи військові** як також увільнення від асентерунку, військової контролї і увільненє від вправ.

3) **Продаю Шифкарти** на ріжні лінії корабельні до старого краю як рівнож з краю до Америки по цінах таких самих як продають гол. компанії.

4) **Міняю гроші** старокраєві на американьскі а американьскі на краєві як рівнож пересилаю гроші до всіх країв і держав сьвіта, по цінах найтанших і все належито виконуєсь і як найскорше.

5) **Проваджу робітниче бюро,** в котрім може як найбільше число робітників знайти роботу — так мущини як жінки.

Gabriel Dziadik, 130 Main St., Derby, Conn.

Оден з найбільших броварів в Америці.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.

Хто лиш раз покоштує сего пива, то иншого вже не буде пити.	Голова від него ніколи не болить, бо есть здорове і поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333. NIGHT CALL 4854.